

**Guia
de recursos
i serveis
per a famílies
que tenen
un membre
amb discapacitat
intel·lectual**

**Federació Catalana Pro Persones
amb Discapacitat Intel·lectual**

NOTA

Estant la present guia en procés de producció, el Departament de Benestar i Família va passar a denominar-se Conselleria (Departament) d'Acció Social i Ciutadania.

Edita

APPS - Federació Catalana
Pro Persones amb Retard Mental

Autoria i coordinació

Federació APPS
Àrea de Famílies

Revisió i col·laboració en la redacció

Equip tècnic de la Federació APPS

Disseny

Lallauna

Correcció

Exactaonline

Impressió

Gràfiques Orient

Primera edició Barcelona, 2006

Dipòsit Legal

B-51.954/2006

Nota

La informació que recull la guia té una vigència limitada, el serveis i recursos que hi ha detallats poden patir modificacions (noves lleis, nous decrets, etc). Aquest document ha estat elaborat l'any 2006, és per aquest motiu que us recomanem que per a qualsevol tràmit que iniciu verifiqueu si hi ha hagut canvis pel que fa als requisits d'accés.

Índex

1	Introducció - p. 13
2	Per començar... alguns termes - p. 15
3	El diagnòstic - p. 19
4	Els primers anys - p. 23
4.1	El certificat de discapacitat - p. 23
4.2	L'atenció precoç - p. 25
4.3	Escoles bressol - p. 23
4.4	Les altres famílies - p. 28
5	L'escola - p. 31
5.1	Escoles d'educació especial (EEE) - p. 33
5.2	Escolaritat compartida - p. 34
5.3	Inclusió escolar - p. 35
5.4	Programes adaptats de garantia social i de transició a la vida adulta - p. 36
5.5	Les AMPA: Associacions de mares i pares d'alumnes- p. 37

6	Acaba l'escola... l'edat adulta - p. 39	10	Prestacions econòmiques i socials - p. 69
6.1	Accés al món del treball - p. 39	10.1	Seguretat Social - p. 70
6.1.1	La formació ocupacional - p. 40	10.2	Departament de Benestar i Família - p. 72
6.2	El treball - p. 41	10.3	Ministeri d'Economia i Hisenda - p. 75
6.2.1	Integració en una empresa ordinària - p. 41	10.4	Departament d'Economia i Finances - p. 77
6.2.2	Treball protegit - p. 42	10.5	Departament d'Educació i Universitats- p. 78
6.2.3	Serveis Socials de Suport a l'Integració Laboral (SSIL) - p.43	10.6	Departament de Medi Ambient i Habitatge - p. 79
6.3	Altres possibilitats en l'etapa laboral - p. 44	10.7	Departament de Sanitat i Seguretat Social - p. 80
6.4	I si no es pot treballar? - p. 45	10.8	Administració local i altres - p. 82
7	L'habitatge - p. 47	11	Respir familiar - p. 91
7.1	Tipus de recursos residencials - p. 49	11.1	Estades de respir - p. 92
7.1.1	Servei de llar-residència - p. 50	11.1.1	Estades temporals per a persones amb discapacitat intel·lectual, de la Diputació de Barcelona - p. 92
7.1.2	La residència - p. 51	11.1.2	Estades residencials - p. 92
7.2	El servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar - p. 52	11.1.3	Estades de lleure - p. 92
7.3	Sol·licitar una plaça - p. 53	11.2	Dia de Respir - p. 93
8	Lleure i relacions socials - p. 55	11.3	Servei de personal de suport - p. 93
8.1	El lleure - p. 55	11.4	Famílies d'acollida - p. 93
8.2	Les amistats - p. 59	12	Glossari - p. 95
8.3	L'autodeterminació - p. 60	13	Adreces d'interès - p. 103
9	Planificar el futur: Què passarà quan els pares fem? - p. 63	13.1	Seguretat Social - p. 103
9.1	Incapacitació - p. 63	13.2	Departament de Sanitat i Seguretat Social - p. 103
9.2	Tutela - p. 65	13.3	Regions Sanitàries - p. 104
9.3	Les entitats tutelars - p. 66	13.4	CAD: Centre d'Atenció a Disminuïts - p. 105
9.4	Altres aspectes - p. 67	13.5	Equips d'Atenció Psicopedagògica - p. 107
		13.6	Departament de Benestar i Família - p. 114
		13.7	Departament d'Educació i Universitats - p. 115
		13.8	Departament de Treball i Indústria - p. 116
		13.9	Delegacions territorials del Departament d'Economia i Finances - p. 117
		13.10	Delegacions del Departament de Medi Ambient i Habitatge - p. 118
		13.11	Delegacions territorials d'Hisenda - p. 119

Esperar un bebè és com planificar un fabulós viatge de vacances a Itàlia. Compres guies turístiques i fas uns plans meravellosos: el Coliseu, el David de Miquel Àngel, les gòndoles de Venècia... fins i tot arribes a aprendre algunes frases en italià. Tot és molt excitant.

Després de mesos de preparació, finalment arriba el gran dia: arregles les bosses i et sents molt nerviós.

Unes hores després, a l'avió, l'hostessa diu: "Benvinguts a Holanda." "Holanda?" preguntes, "què vol dir amb Holanda? Jo he pagat per anar a Itàlia! Tota la meua vida he somniat amb anar a Itàlia."

Però hi ha hagut un canvi en el pla de vol, l'avió ha aterrat a Holanda i t'hi has de quedar.

Així que has de sortir i comprar noves guies turístiques, fins i tot aprendre un idioma nou.

El que és important és que no t'han portat a un lloc horrible, es tracta, simplement, d'un lloc diferent. És més lent i menys enlluernador que Itàlia. Però després de passar-hi algun temps i quan has recuperat la respiració, comences a mirar al teu voltant, i observes que Holanda té molins de vent, tulipes, fins i tot Rembrandts...

Però totes les persones que coneixes estan ocupades anant i venint d'Itàlia, presumint del temps meravellós que hi han passat. I durant la resta de la teua vida et diràs: "Sí, aquí és on se suposava que jo anava. Això és el que jo havia planejat."

Aquest dolor mai no desapareix, perquè la pèrdua d'aquest somni és una pèrdua molt significativa. Però si malgastes la teua vida lamentant no haver arribat a Itàlia, mai no podràs ser lliure per gaudir del que és especial, les coses encantadores que t'ofereix Holanda.

Emily Pearl Kingsley

Aquesta Guia pretén orientar les famílies en el món de la discapacitat intel·lectual a Catalunya.

Hi apareixen les possibles rutes per les quals podeu transitar a mesura que el vostre fill vagi creixent, en funció de les seves necessitats i del vostre ritme.

Desitgem que us sigui útil.

Introducció

Aquesta guia pretén ORIENTAR les famílies de Catalunya amb fills/es amb discapacitat intel·lectual.

El document descriu els SERVEIS que atenen les persones amb discapacitat intel·lectual des que neixen fins que envelleixen, i també els RECURSOS als quals poden accedir aquestes persones i les seves famílies. Veureu que quan parlem de recursos volem dir prestacions econòmiques, suports tècnics, professionals...

Tots els serveis i recursos estan definits breument i de manera entenedora. També es menciona la manera com s'hi accedeix, i els requisits específics per fer-ho (edat, grau de disminució, etc.). Cal tenir present que es tracta de definicions bàsiques; si voleu més informació podeu adreçar-vos als telèfons i adreces que oferim en l'apartat final.

Naturalment, també podeu adreçar-vos a la Federació perquè des d'aquí us ampliï la informació:

APPS. FEDERACIÓ CATALANA PRO-PERSONES AMB RETARD MENTAL

C. Joan Güell, núm. 90-92
08028 Barcelona
Telèfon 93 490 16 88. Fax 93 490 96 39
<http://www.federacioapps.com>
apps@federacioapps.com

Per començar... alguns termes

Abans que res, serà útil que us familiaritzeu amb alguns termes que anirem repetint al llarg d'aquest document:

DISCAPACITAT no és el mateix que **DEFICIÈNCIA**. La discapacitat és l'expressió de les limitacions en el funcionament individual dins d'un context i representa un desavantatge substancial per a l'individu: es tracta d'allò que la persona no pot fer en comparació amb els altres. En canvi, la deficiència és allò de caràcter orgànic que provoca les dificultats.

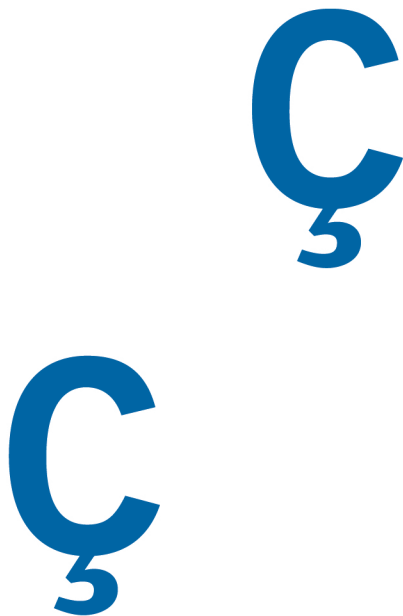
Segons la darrera definició de l'Associació Americana de Retard Mental (**AAMR**)¹, la **DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL I DEL DESENVOLUPAMENT** és una discapacitat caracteritzada per limitacions significatives tant en el funcionament intel·lectual com en la conducta adaptativa que es manifesta en les habilitats adaptatives conceptuals, socials i pràctiques. Aquesta discapacitat apareix abans dels 18 anys².

Tradicionalment, el *funcionament intel·lectual* s'ha mesurat per mitjà d'unes proves específiques d'intel·ligència que permeten d'obtenir el **QI** (quocient intel·lectual): aquesta puntuació situa la persona per sobre, sota o dins del que s'entén normalitat a partir d'uns barems preestablerts.

La *conducta adaptativa* és un grup d'habilitats conceptuals, socials i pràctiques que les persones hem après per funcionar en la nostra vida quotidiana. Es manifesten limitacions quan la persona no pot desenvolupar-se com les altres en la vida diària ni respondre davant

¹
AAMR: Associació Americana de Retard Mental: www.aamr.org
A partir del gener de 2007 canvia la terminologia a: **Associació Americana de Discapacitats Intel·lectuals i del Desenvolupament.**

²
Extret de *El retard mental. Definició, classificació i sistemes de suport.* 1a Edició. Associació Americana de Retard Mental (AAMR). Traducció Berta Vilageliu. Eumo Editorial (2006).



les circumstàncies canviant i les exigències de l'entorn.
Hi ha diferents NIVELLS o graus de discapacitat: en el cas concret de la intel·lectual, la discapacitat es mesura en funció del tipus de suports que requereix.

També hi ha persones que tenen més d'una discapacitat alhora, es parla, doncs, de **PLURIDISCAPACITAT**.

La discapacitat intel·lectual no és un concepte estàtic, sinó que varia (com la persona) en funció del desenvolupament personal, de l'aprenentatge, de l'entorn... en definitiva, varia en funció dels SUPORTS que la persona tingui al seu abast.

Pel que fa a aquesta definició, cal parar especial atenció al fet que:

- * La discapacitat NO ÉS en la persona, sinó en els factors externs que afavoreixen o limiten que la persona pugui expressar les seves capacitats en un entorn determinat.
- * Les limitacions conviuen amb CAPACITATS.
- * Els **SUPORTS** que la persona necessita permeten d'anar superant les limitacions.

3

Si voleu més informació sobre els drets de les persones amb discapacitat intel·lectual us podeu adreçar a la **CARTA DE DRETS FONAMENTALS** publicada per l'APPS l'any 2004.

La discapacitat no defineix la persona. Les persones amb discapacitat tenen els mateixos DRETS³ que la resta: a una vida de qualitat, a ser tractats amb igualtat, a ser tractats amb respecte...

Darrerament, a Catalunya s'ha optat pel terme que fem servir en aquesta guia. Després de debatre altres alternatives (retard mental, disminució psíquica, discapacitat psíquica...), s'ha decidit parlar sempre de DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL i del DESENVOLUPAMENT: és, senzillament, una qüestió de terminologia, i potser el més important és que ens referim sempre a "PERSONES amb...".

Ò

Ò

Ò

El diagnòstic

És possible que us comunicessin el **DIAGNÒSTIC** quan va néixer el/la vostre/a fill/a. Habitualment, són els metges els qui detecten si hi ha alguna anomalia en el primer moment, perquè han detectat alguna dificultat durant l'embaràs o en el moment del part, o com a resultat de les proves que es fan a tots els nadons.

Cada discapacitat té una evolució, a vegades difícil de PRONOSTICAR (preveure com evolucionarà). Per aquest motiu els suports que tingui el vostre fill/a tindran un paper molt important en aquest procés.

Un nadó amb una discapacitat creixerà i es desenvoluparà. La discapacitat que presenta també canviarà, i pot evolucionar si posem al seu abast els recursos necessaris.

En l'entorn hospitalari, us faran totes les proves diagnòstiques que calguin. Aquí és on trobareu els primers metges especialistes: **NEURÒLEGS, NEUROPEDIATRES i PEDIATRES⁴**, que us orientaran cap als suports que el vostre fill/a pugui necessitar.

És important que en els contactes que mantingueu amb professionals de la medicina pugueu plantejar tots els vostres dubtes.

Hi ha alguns pares i mares que recomanen “preparar” aquestes visites, i van anotant en una llibreta tots els dubtes que se'ls presenten.

⁴ Vegeu la definició d'aquests especialistes a l'apartat *Glossari*, de la pàgina 95 d'aquest document.

Un altre aspecte important és arxivar tots els informes mèdics que aneu rebent al llarg del temps: el seu conjunt constitueix una informació molt important que haureu d'utilitzar moltes vegades.

Segons quina sigui la discapacitat del vostre fill/a, probablement haureu de seguir uns controls relatius a la seva salut, que implicaran visites periòdiques a l'hospital. Aquests controls són importants per poder valorar la seva evolució.

Els primers mesos del vostre fill/a poden implicar un trasbals en la vostra vida personal, familiar, laboral i social. Cal que ho tingueu en compte, però no és recomanable que ho deixeu "tot" per atendre el vostre fill/a.

Una discapacitat intel·lectual no es cura, però SÍ que millora: els tractaments han d'estar orientats a donar els suports necessaris per a potenciar les capacitats del nen/a i ajudar-lo a superar les seves limitacions.

Un altre aspecte a tenir en compte és que quan ens arriba el diagnòstic ens endinsem en un món que desconeixem. Mai abans no ens havíem plantejat què és un síndrome d'Angelmann, una encefalopatia, un retard en el desenvolupament... Habitualment, el que fem és buscar informació: preguntem als metges, busquem a les biblioteques i, avui dia, naveguem per Internet. De vegades, això ens pot produir certa saturació: gran part de la literatura existent sobre aquests temes està escrita en termes mèdics, i de vegades, aquest procés resulta descoratjador. Cal ser prudents, doncs, i anar a poc a poc i comptant amb assessorament extern.

El vostre fill/a NO és el síndrome que es descriu en un llibre, sinó un/a nen/a amb un nom, unes característiques, una família, un entorn... Com es desenvoluparà i com serà quan sigui gran són aspectes que estan molt condicionats per l'entorn.

Els primers moments des del diagnòstic són molt difícils per a la majoria de persones i famílies: cal afrontar la pena, la por, la ràbia, la tristesa. De vegades, aquests sentiments són necessaris per activar tots els recursos que el/la nostre/a fill/a necessita. Si voleu saber més sobre com ho aconsegueixen altres famílies podeu consultar un document que van escriure uns pares i mares de l'APPS: es diu NO ESTÀS SOL⁵ i el podeu demanar gratuïtament.

Qui us pot donar suport en aquests moments són altres mares i pares que han passat per la mateixa situació.

Finalment, el diagnòstic és important perquè us pot condicionar en la decisió de tenir més fills/es més endavant si es tracta d'una discapacitat provocada per motius genètics. Si ho considereu oportú, podeu demanar **CONSELL GENÈTIC** des del moment en què conegueu el diagnòstic i sapigueu el motiu...

També heu de tenir en compte que a hores d'ara, en molts casos es desconeix la causa que ha generat la discapacitat intel·lectual. Això no condiciona els recursos i serveis als quals podeu accedir, però sí que genera incertesa en els pares.

Un altre aspecte que es veurà alterat pel fet de tenir un fill/a amb necessitats específiques és el laboral: heu de saber que en aquest moment no existeixen normatives específiques que regulin mesures per conciliar la vida laboral amb l'atenció que demanen els nadons amb alguna discapacitat; només es preveu que es puguin afegir 2 setmanes al període de descans per maternitat (fixat en 16 setmanes) en cas de part prematur o si el/la nen/a ha d'estar hospitalitzat després del part⁶.

També és important que consulteu el conveni col·lectiu aplicable al vostre lloc de treball perquè pot ampliar alguns beneficis relacionats amb aquest tema (per ex., funcionaris, arts gràfiques...).

5

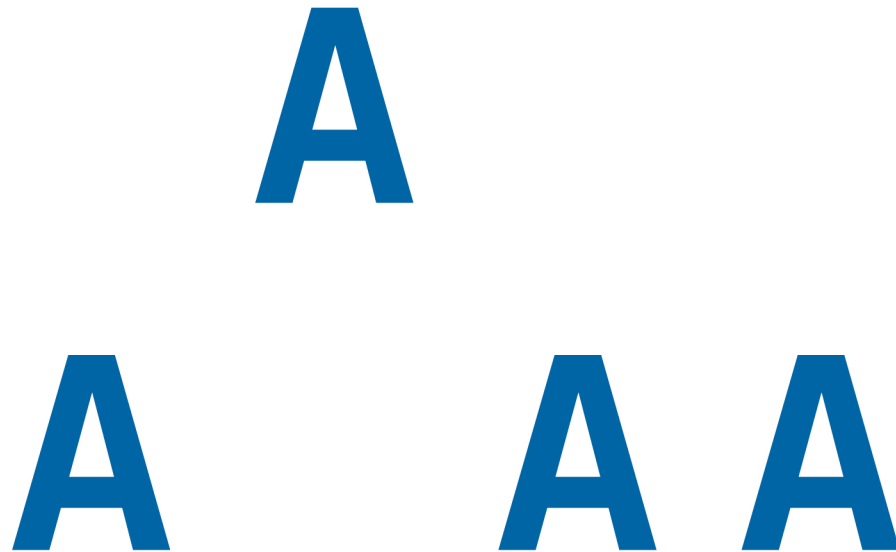
No estàs sol.

Edita la Federació Catalana Pro Persones amb Retard Mental (APPS). Disponible en català i castellà.

Document gratuït. No disponible a les llibreries.

6

Podeu ampliar aquesta informació dirigint-vos a les delegacions de la Seguretat Social, trucant al telèfon 900 16 65 65 o consultant la web: www.seg-social.es



Els primers anys

Si ja teniu el diagnòstic o us han confirmat que el vostre fill/a presenta un TRASTORN DE DESENVOLUPAMENT⁷, existeixen diversos recursos als quals podeu accedir per estimular les seves capacitats i atendre les necessitats especials que presenta.

4.1. El certificat de discapacitat

És un tràmit que heu de realitzar a partir del moment en què un professional confirma l'existència d'un trastorn en el desenvolupament.

Tenir el certificat implica que podreu accedir als **SERVEIS ESPECIALITZATS** que hi ha a Catalunya per a les persones amb discapacitat intel·lectual⁸, i també a les **PRESTACIONS** econòmiques i tècniques a les quals teniu dret a partir d'aquest moment.

Es tracta d'un tràmit administratiu competència de la Generalitat de Catalunya que implica una valoració de l'abast de la discapacitat del vostre fill/a. La valoració dona com a resultat un percentatge que s'interpreta com: "té un ...% de les capacitats disminuïdes". Juntament amb altres factors (com l'edat, per exemple), aquest percentatge condiciona les prestacions econòmiques a les quals podeu accedir.

7
Quan el/la nen/a és molt petit/a no es pot afirmar que existeix una discapacitat intel·lectual, tret de casos molt evidents. Més aviat es parla d'un trastorn en el desenvolupament. Més endavant es confirmarà, o no, l'existència d'una discapacitat.

8
A Catalunya, la xarxa especialitzada en els serveis per a persones amb discapacitat intel·lectual és diferent a la que està adreçada a les persones amb malalties mentals (depressió, esquizofrènia, psicosi...).

9

Vegeu en l'apartat corresponent les prestacions a les quals podeu accedir si teniu aquest certificat de mobilitat reduïda.

Es reconeix la condició de persona amb discapacitat quan el grau de discapacitat és igual o superior al 33%

La qualificació de grau de discapacitat té en compte tant la discapacitat que presenta la persona com els factors socials relatius a l'entorn familiar i a la seva situació laboral, educativa i cultural.

Amb aquest document es concedeix el certificat de **MOBILITAT REDUÏDA**⁹ a aquelles persones, que per discapacitat intel·lectual, física o sensorial, no poden fer ús dels transports públics.

Es pot tramitar a qualsevol edat, encara que serà PROVISIONAL fins que compleixi 16 anys. Cal remarcar que en alguns casos podrà ser DEFINITIU.

Al llarg de la vida de la persona amb discapacitat podeu demanar una REVISIÓ DE GRAU sempre que calgui (perquè ha adquirit o disminuït capacitats, per exemple), però ha de passar un període MÍNIM de 2 anys des que li van fer la darrera vegada (tret que hagi passat quelcom que justifiqui fer la revisió abans que es compleixi aquest termini).

Aquest certificat es convalida entre Comunitats Autònomes.

10

Vegeu a l'apartat **ADRECES D'INTERÈS** la **RELACIÓ DE CAD A CATALUNYA: de la pàgina 105 a la 107.**

Podeu tramitar-lo al **CENTRE D'ATENCIÓ A DISMINUÏTS (CAD)** que us correspongui¹⁰ segons el territori i l'edat del vostre fill/a.

Els principals serveis que ofereixen els CAD són:

- * Informació i orientació a persones amb discapacitat intel·lectual.
- * Valoració i qualificació del grau de la disminució, per part dels **EQUIPS MULTIPROFSSIONALS DE VALORACIÓ I ORIENTACIÓ (EVO)**, els quals estan formats per un metge, un assistent social i un psicòleg.
- * Elaboració dels dictàmens d'adequació d'ingrés en centres de dia, residències, tallers, etc.
- * Informació, elaboració i tramitació de les sol·licituds d'ingrés en residències i llars residències per a persones amb disminució.

- * Certificats de capacitació professional, a proposta de l'INEM o de les empreses interessades a contractar persones amb disminució.
- * Certificats d'aptitud física per a les convocatòries de les diferents administracions públiques.
- * Informació i elaboració dels dictàmens que acompanyen les sol·licituds als ajuntaments, referents a targetes d'aparcament a favor de les persones amb disminució, segons barem de mobilitat.
- * Informació general sobre les bonificacions, exempcions i beneficis que afavoreixen les persones amb disminució.
- * Revisió del reconeixement de grau de disminució.

4.2. L'atenció precoç

Segurament ja us hauran explicat que en aquest moment, una de les coses més importants que heu de fer és **ESTIMULAR** al màxim les capacitats del vostre fill/a. A Catalunya existeix una xarxa de **CENTRES DE DESENVOLUPAMENT INFANTIL I D'ATENCIÓ PRECOÇ (CDIAP)** que, a més de tractar nens/es fins a 6 anys amb altres trastorns de desenvolupament o amb risc de patir-los, també atenen els/les nens/es amb discapacitat i les seves famílies.

És un servei públic i gratuït que depèn de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (**ICASS**). Aquests serveis estan integrats per diferents professionals, com ara treballadors socials, psicòlegs, fisioterapeutes, logopedes, neuropediatres, etc. que, a més d'atendre el vostre fill/a, són els que millor us poden orientar sobre els aspectes que us preocupen: com relacionar-vos millor amb ell, com donar-li el menjar si té dificultats importants, quina és la postura més còmoda, etc.

Les principals funcions d'aquests serveis són:

- * Avaluació global de la problemàtica de l'infant i la seva família.
- * Informació, orientació, suport i assessorament a la família.

- * Atenció terapèutica a l'infant de forma individualitzada.
- * Orientació i suport a les escoles d'educació infantil, a les escoles bressol, etc.
- * Seguiment de l'evolució de l'infant.
- * Col·laboració en els programes de prevenció i detecció.
- * Tasques de recerca, docència i formació.

Els CDIAP ofereixen atenció en funció de les necessitats del nen/a i dels especialistes que hi hagin d'intervenir.

Fer ús d'aquests serveis no és incompatible amb altres recursos que considereu necessaris, com ara les escoles bressol.

També podeu reforçar els tractaments que rep el vostre fill/a recurrent al sector privat, tot contractant els serveis de professionals.

Poden haver diferents professionals al voltant del vostre fill/a, fins i tot podeu assumir el seu paper a casa, però vosaltres sou insubstituïbles: no hi ha ningú que li pugui donar el que vosaltres li doneu com a pare i com a mare: afecte, amor, joc, tranquil·litat...

Podeu trobar més informació sobre els centres d'atenció precoç a:¹¹

- * Departament de Benestar i Família
- * Delegacions territorials de Benestar i Família
- * Centres d'Atenció a les Persones amb Disminució (CAD)
- * APPS - www.federacioapps.com
- * UCCAP - Unió Catalana de Centres de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (www.uccap.com)

11

Vegeu informació sobre els organismes oficials que us corresponen territorialment a l'apartat d'adreces d'interès. CAD: pàgina 105 a la 107, Departament de Benestar i Família: pàgina 114, Departament d'Educació: pàgina 115.

4.3. Escoles bressol

Són espais on s'imparteix el primer cicle d'educació infantil, adreçat a nens i nenes de quatre mesos a tres anys d'edat; el seu objectiu és formar i potenciar el desenvolupament harmònic de la personalitat dels nens/es.¹²

La Llei Orgànica d'Educació (LOE 2006) defineix l'educació infantil com l'etapa educativa amb identitat pròpia que atén nens i nenes des del naixement fins a 6 anys d'edat. Té caràcter voluntari i la seva finalitat és contribuir al desenvolupament físic, afectiu, social i intel·lectual dels nens/es. L'etapa infantil es divideix en 2 etapes: la primera del naixement fins a 3 anys i la segona de 3 a 6 anys. Les Administracions públiques promouran un increment progressiu de l'oferta de places públiques en el primer cicle. El segon cicle serà gratuït. Les Administracions públiques garantitzaran una oferta suficient de places en els centres públics i concertats en centres privats.

El nombre d'alumnes per grup es pot modificar segons les condicions específiques de la llar d'infants o la demanda; les necessitats de matrícula, o també per la integració d'infants amb necessitats educatives especials. Aquestes modificacions les autoritzarà el director/a dels serveis territorials del Departament d'Educació, amb l'informe previ de la Inspecció d'Educació.

Les escoles bressol poden ser municipals o privades.

Actualment només existeix una escola bressol especialitzada a Catalunya (autoritzada pel Departament d'Educació).

12

Extret del *Reglament de Règim Intern de les escoles bressol municipals*. Publicat al *Butlletí Oficial de la Província de Barcelona*, núm 299.14/12/2004.

4.4. Les altres famílies

En aquest moment, és interessant que considereu la possibilitat de posar-vos en contacte amb altres famílies que ja coneixen el món de la discapacitat. Podeu fer-ho per mitjà del programa Pare a Pare, de la Federació APPS.

13

Podeu demanar informació sobre les associacions existents a l'APPS.

Telèfon 93 490 16 88

www.federacioapps.com

Podeu cercar ASSOCIACIONS DE PARES¹³ especialitzades en algun síndrome en concret, o les que tingueu més a prop de casa relacionades amb la discapacitat intel·lectual.

Aquestes associacions us poden oferir informació sobre la discapacitat, orientar-vos cap als recursos que hi ha a la zona i, sobretot, donar-vos SUPORT.

Compartir amb altres famílies el que suposa tenir un fill/a amb discapacitat pot ser tranquil·litzador, et pot ajudar a sentir que no estàs sol.



L'escola

L'educació és un DRET per a tots els nens i nenes, també per a aquells que tenen **NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS (NEE)**. Un/a nen/a presenta NEE si té dificultats d'aprenentatge (associades o no a condicions de discapacitat) i quan aquestes dificultats reclamen una provisió educativa especial.

Per importants que siguin les seves necessitats de suport, qualsevol nen/a té dret a rebre una educació destinada a potenciar les seves capacitats.

Quan arribi el moment d'anar a l'escola, a Catalunya hi ha uns equips que s'ocuparan d'orientar-vos cap a l'escola més adequada per als vostres fills/es. Es tracta dels **EAP o EQUIPS D'ASSESSORAMENT PSICOPEDAGÒGIC**¹⁴, que tenen una distribució territorial i que depenen de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Els EAP ofereixen un servei de suport i assessorament psicopedagògic i social perquè els centres educatius i a la comunitat educativa puguin respondre adequadament a les diverses necessitats de formació que presenten els alumnes al llarg de la seva escolaritat. Són de composició multidisciplinària (psicòlegs, pedagogs, assistents socials, etc.). Legislativament es regulen pel Decret 155/94, de 28 de juny, publicat al DOGC núm. 1918 (està en revisió, pendent de sortir un nou decret que regula els serveis educatius).

14
Vegeu la relació
d'Equips d'Assessorament
Psicopedagògics, d'acord
amb la zona que us
correspon, de la pàgina
107 a la 113.

L'àmbit d'intervenció dels EAP, d'acord amb la divisió territorial i la planificació de les zones escolars, és la comarca. A les comarques densament poblades s'han previst àmbits d'intervenció més reduïts: el districte, el municipi i la subcomarca.

Mestres, professors i pares d'alumnes poden accedir a aquests serveis a través del centre docent del seu fill/a.

L'EAP dictamina quina és l'escola més adequada per a l'escolarització del vostre fill/a, i els pares heu de manifestar el vostre acord o bé desacord amb la proposta. Si no esteu d'acord es fa necessària la intervenció d'Inspecció per arribar a un consens.

Les etapes educatives que segueixen els infants amb discapacitat són les mateixes que per a la resta:

EDUCACIÓ INFANTIL (0-6 ANYS)

EDUCACIÓ OBLIGATÒRIA. PRIMÀRIA (6-12 ANYS): actualment es pot fer en centres ordinaris o en centres d'educació especial, en funció de l'avaluació que hagi fet l'EAP segons les necessitats de l'alumne i d'acord amb la decisió última dels pares.

EDUCACIÓ OBLIGATÒRIA. SECUNDÀRIA (12-16 ANYS): actualment pot fer-se en centres ordinaris o en centres d'educació especial.

PROGRAMES DE TRANSICIÓ A LA VIDA ADULTA I PROGRAMES ADAPTATS DE GARANTIA SOCIAL (16-20 ANYS): poden desenvolupar-se tant als centres d'educació especial amb programes adaptats com als centres ordinaris.

EDUCACIÓ POSTOBLIGATÒRIA. BATXILLERAT I ALTRES (16-18 ANYS): poden fer-se en centres ordinaris.

Actualment a Catalunya hi ha diferents opcions escolars per als nens i nenes amb necessitats educatives especials:

5.1. Escoles d'educació especial (EEE)¹⁵

Són escoles que atenen els nens i les nenes amb dificultats per integrar-se en el sistema educatiu ordinari. Per aquest motiu, es dóna prioritat a l'atenció individualitzada i es posen a l'abast dels alumnes tots aquells suports que puguin ajudar-los a potenciar les seves capacitats.

Entre aquests suports, els professionals tenen un paper molt important; a més dels mestres i educadors d'educació especial hi podreu trobar:

- * Fisioterapeutes
- * Logopedes
- * Psicòlegs, pedagogs o psicopedagogs

... a més d'altres titulacions quan la naturalesa de les necessitats educatives especials dels alumnes ho requereixi.

A la mateixa escola podreu trobar els tractaments específics que el vostre fill/a pugui necessitar; si no fos així, hi ha ajuts econòmics per a tractaments considerats complementaris.¹⁶

No hi ha escoles d'educació especial a totes les poblacions de Catalunya; per aquest motiu, si cal que el vostre fill o filla vagi a una escola d'educació especial, probablement s'haurà de desplaçar, especialment si viu en un municipi petit. Per això, moltes escoles ofereixen un servei de transport escolar adaptat.

Les escoles d'educació especial atenen nens i nenes de 3 fins a 18 anys d'edat, tot i que hi ha ocasions en què el període d'escolarització es pot allargar fins als 20 anys.

Aquestes escoles poden ser públiques o privades concertades. Tot i que, en general, les escoles d'educació especial atenen nens i nenes amb discapacitat, n'hi ha algunes que s'han especialitzat en certs tipus de discapacitats: paràlisi cerebral, autisme, etc.

15

Per a més informació sobre les escoles d'educació especial, poseu-vos vos en contacte amb l'APPS. Telèfon 93 460 16 88 www.federacioapps.com

16

Vegeu a l'apartat de prestacions: PUA a la pàgina 74.

5.2. Escolaritat compartida

L'escolaritat compartida és una modalitat d'escolarització compartida entre un centre ordinari i un centre d'educació especial. Amb aquest model, l'alumne o grup (classe, cicle o etapa) alterna activitats en ambdós centres. El temps que l'alumne o el grup passen a cada context depèn de diversos factors, en funció dels quals es dissenya un programa per a cada cas particular tenint en compte les circumstàncies específiques.

L'escolaritat compartida¹⁷ pot fer possible que l'alumne o el grup gaudeixi dels aspectes positius que aporta cada centre: el centre ordinari ofereix models més amplis de relacions amb altres companys; el centre o l'aula específica ofereix una intervenció més individualitzada, un ús de metodologies més especialitzades i una organització molt estructurada d'espais i temps. Aquesta modalitat permet dissenyar un itinerari educatiu per a un alumne en el qual es comparteixen situacions d'aprenentatge en diferents contextos i el programa és complementari.

17
Per a més informació sobre els centres que realitzen aquesta modalitat d'escolarització, poseu-vos en contacte amb l'APPS.
Telèfon 93 460 16 88
www.federacioapps.com

5.3. Inclusió escolar

A Catalunya s'estan portant a terme experiències capdavanteres en aquesta modalitat. També s'està treballant des dels centres d'educació especial.

Per definició, la inclusió escolar *“és el procés pel qual s'ofereix a tots els infants, sense distinció de discapacitat, raça o qualsevol altra diferència, l'oportunitat de continuar sent membre de la classe ordinària i d'aprendre dels seus companys i juntament amb ells, dins l'aula”*.¹⁸

La política actual del Departament d'Educació i Universitats de la Generalitat de Catalunya aposta cap a un model d'escola inclusiva, orientada cap a l'assoliment d'una escolarització de qualitat per a tothom, això implica adoptar mesures especialment adreçades a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitats físiques, intel·lectuals o sensorials, amb l'objectiu d'integrar-lo plenament, en la mesura que això sigui possible, en la vida escolar i al mateix temps garantir-li una adequada atenció educativa.

En els centres ordinaris, per a tal efecte, s'estan creant les USEE (Unitat de Suport a l'Educació Especial). Aquestes són unitats de recursos per afavorir, sempre que per les seves característiques sigui possible, la participació de l'alumnat amb necessitats educatives especials en entorns escolars ordinaris.

Des d'alguns centres d'educació especial també es desenvolupa aquesta funció de donar suport als professionals de l'escola ordinària que tenen alumnes amb necessitats educatives especials. Aquesta funció dels centres d'educació especial, la inclou la Federació APPS en el seu model de Pla Director de l'Educació Especial a Catalunya¹⁹ com a recurs per a l'èxit d'una escola que redueix les barreres a la participació i a l'aprenentatge de tots els alumnes. Una escola que es preocupa de l'ensenyament i l'aprenentatge, els assoliments, les actituds i el benestar de tots i cada un dels seus alumnes.

18
L'educació inclusiva: definició, context i motius.
Suports, volum 5. núm. 1.
Stainback, S.B. Pàgines 1, i de la 8 a la 25.

19
Per a més informació:
Pla Director del Sistema Educatiu per a alumnes amb necessitats educatives especials derivades de discapacitats.
Poseu-vos en contacte amb la Federació APPS.
Telèfon 93 460 16 88
www.federacioapps.com
o amb la Federació ECOM.
Telèfon 93 451 55 50
www.ecom.es

5.4. Programes adaptats de garantia social i de transició a la vida adulta

20

Per a més informació dels Centres d'Educació Especial que ofereixen aquests programes en el seu projecte educatiu, poseu-vos en contacte amb l'APPS.

Telèfon 93 460 16 88
www.federacioapps.com

D'acord amb el que diu la llei, a partir dels 16 anys d'edat els centres d'educació especial²⁰ podran oferir programes adaptats de garantia social per a alumnes amb possibilitats d'integració social o laboral, i programes de formació per a la transició a la vida adulta encaminats a facilitar el desenvolupament de l'autonomia personal i la integració social incloent, sempre que sigui possible, components de formació professional específica.

Es posa a l'abast d'aquests joves un conjunt de programes alternatius de formació que faciliten la incorporació en el món del treball i completen la seva formació.

Tant els programes de garantia social com els de transició a la vida adulta s'organitzen en un cicle de dos anys, que es pot ampliar 1 any més si es considera convenient per garantir l'adquisició dels coneixements.

5.5. Les AMPES: Associacions de mares i pares d'alumnes

Les AMPA (o APA) constitueixen la forma més eficaç que tenen els pares i mares d'organitzar-se dins del centre escolar.

Des de l'AMPA es pot participar en aspectes referents a l'educació per tal d'aconseguir, juntament amb els mestres, la millor formació pels fills/es.

Moltes AMPA²¹ també ofereixen formació als pares i mares i a les juntes directives.

21

Per a més informació sobre les AMPA dels CEE, poseu-vos en contacte amb l'APPS.

Telèfon 93 460 16 88
www.federacioapps.com

Acaba l'escola... l'edat adulta

Hi ha diversos serveis i recursos en funció de les seves capacitats: ara l'objectiu és potenciar les habilitats laborals.

En primer lloc, cal que els professionals dels **EQUIPS DE VALORACIÓ I ORIENTACIÓ LABORAL (EVOL)** del CAD avaluïn la capacitat laboral de les persones amb discapacitat.²²

En funció dels resultats, hi ha diverses possibilitats:

6.1. Accés al món del treball

Hi ha diferents maneres d'accedir al món del treball un cop finalitzada l'etapa escolar, que dependran de diferents factors, com la preparació, les capacitats i les oportunitats de l'entorn.

Es pot donar la possibilitat d'accedir-hi directament amb una contractació a l'empresa ordinària o bé en un CET, però en molts casos s'accedeix mitjançant el servei d'intermediació laboral, que tenen com a objectiu completar la formació i orientar la persona per a l'accés a un lloc de treball.

22

Vegeu a l'apartat **ADRECES D'INTERÈS** la **RELACIÓ DE CAD A CATALUNYA**: de la pàgina 105 a la 107.

6.1.1. La formació ocupacional

A Catalunya, es promou la participació de les persones amb discapacitat en accions de FORMACIÓ OCUPACIONAL ordinàries. Quan això no és possible, es desenvolupen accions específiques, adaptant-les a les necessitats concretes del col·lectiu.

Els plans d'ocupació els promou el Departament de Treball amb la col·laboració d'ajuntaments, consells comarcals i entitats sense ànim de lucre.

L'objectiu d'aquests programes és afavorir la creació de llocs de treball, millorar les possibilitats d'ocupació dels participants i integrar laboralment les persones en situació d'atur que tenen especials dificultats per trobar una feina, per mitjà de la subvenció dels seus contractes.

EL SERVEI D'OCUPACIÓ DE CATALUNYA (SOC)²³ és qui gestiona la formació ocupacional i la inserció laboral dels treballadors.

6.1.2. Serveis Socials de Suport a l'Integració Laboral (SSIL)

Tenen la finalitat d'assolir el màxim nivell possible d'inserció laboral de les persones amb discapacitat intel·lectual, realitzant accions d'intermediació laboral especialitzada i d'orientació per a l'obtenció de feina i de millores a la feina, tant en centres especials de treball com en empreses convencionals.

Les seves principals funcions són definir els objectius productius i laborals, fer propostes d'adaptació del lloc de treball, donar suport i crear hàbits laborals i relacionals, entre d'altres.

Poden ser de caràcter intern o extern a un centre especial de treball (CET). Cada CET té un SSIL que treballa amb els seus usuaris. Les persones que no estan contractades a cap CET poden dirigir-se a un SSIL extern.

Per accedir al SSIL cal inscriure's a l'Oficina de Treball de la Generalitat (OTG) que correspongui segons el codi postal i al registre de treballadors amb discapacitat del Servei d'Ocupació de Catalunya. També cal adreçar-se a un SSIL.²⁴

6.2. El treball

Algunes persones amb discapacitat intel·lectual poden tenir i mantenir un treball perquè tenen les habilitats necessàries per portar a terme una activitat productiva (responsabilitat, coneixement, habilitat, constància, puntualitat...).

Tenir una feina els fa sentir útils, membres actius de la societat, els dóna independència econòmica, i els permet, en definitiva, de portar una vida adulta que no és tan diferent de la de les persones sense discapacitat.

Poden desenvolupar la seva activitat laboral en diferents tipus d'empreses i disposar d'alguns suports:

6.2.1. Integració en una empresa ordinària

Les persones amb discapacitat tenen dret a la inserció laboral i a gaudir d'una ocupació en el mercat de treball ordinari.

L'article 38 de la **LISMI**²⁵ estableix l'obligació per a les empreses públiques i privades amb una plantilla igual o superior a 50 treballadors o treballadores de tenir, almenys, un 2% de persones treballadores amb discapacitat.

Les empreses que contracten persones amb discapacitat gaudeixen de subvencions i avantatges fiscals. També hi ha ajuts per a la contractació temporal o en pràctiques de persones amb discapacitat.

24

Us poden donar més informació sobre els SSIL a les oficines del CAD, les dades dels quals us oferim a l'apartat **ADRECES D'INTERÈS:** pàgines 105 a 107.

23

A l'apartat **ADRECES D'INTERÈS**, a la secció corresponent al **DEPARTAMENT DE TREBALL I INDÚSTRIA**, trobareu la relació dels **SOC** que hi ha a Catalunya: pàgina 116.

25

Llei d'integració social del minusvàlid.
(Llei 13/1982 -LISMI-).

26

Per a més informació
us podeu dirigir
a la Federació APPS.
Telèfon 93 490 16 88
www.federacioapps.com

Es coneix com a **TREBALL AMB SUPORT**²⁶ el que porten a terme les persones amb discapacitat en una empresa ordinària, però amb el suport individualitzat d'un professional, que l'ajuda a accedir, mantenir-se i promocionar-se en el mercat de treball. S'accedeix al treball amb suport en el moment en què el treballador entra a formar part de la plantilla de l'empresa.

6.2.2. Treball protegit

Entenem com a treball protegit el sistema que promou i facilita l'activitat laboral de les persones que no es poden integrar en les empreses ordinàries (és el factor que diferencia el treball protegit del treball ordinari).

Formen part d'aquest sistema:

CENTRES ESPECIALS DE TREBALL (CET)²⁷

Són empreses que en la seva plantilla disposen d'un mínim del 70% de treballadors amb discapacitat, i l'objectiu principal de les quals és realitzar un treball productiu. Tenen com a finalitat assegurar una feina remunerada i la prestació dels serveis d'ajustament personal i social que necessiten els seus treballadors amb discapacitat, a la vegada que poden ser un mitjà d'integració al mercat de treball no protegit.

Per accedir-hi, cal tenir l'edat laboral i un grau de disminució igual o superior al 33% i, com a conseqüència d'això, tenir una disminució de la capacitat de treball igual o superior a aquest percentatge.

Els treballadors amb discapacitat dels CET disposen d'un **SERVEI COMPLEMENTARI D'AJUSTAMENT PERSONAL I SOCIAL (SCAPS)** que tracta de facilitar llur adaptació a les diferents circumstàncies del lloc de treball i potenciar el desenvolupament de la seva vida professional.

27

Si esteu interessats en
saber quins CET hi ha a la
vostra província, us podeu
dirigir a la Federació APPS.
Telèfon 93 490 16 88
www.federacioapps.com

Cal fer la demanda del Servei Complementari d'Ajustament Personal i Social (SCAPS) al Centre d'Atenció a Disminuïts (CAD), on l'Equip de Valoració i Orientació determinarà la conveniència o no d'aquest servei. Alhora, cal fer la demanda de treball al CET desitjat.

ENCLAVAMENTS LABORALS

Són els contractes entre una empresa del mercat ordinari de treball i un CET per a la realització d'obres i serveis que guardin una relació directa amb l'activitat normal de l'empresa i que portarà a terme un grup de treballadors amb discapacitat del CET desplaçant-se temporalment al centre de treball de l'empresa ordinària.

El seu objectiu és afavorir el trànsit de treballadors amb discapacitat del CET a l'empresa ordinària, completant la seva experiència professional mitjançant el desenvolupament de tasques i funcions en l'entorn no protegit.

6.3. Altres possibilitats en l'etapa laboral

Per a les persones amb discapacitat que tenen més dificultats d'inserció en l'àmbit empresarial existeixen els SERVEIS SOCIALS D'ÀMBIT SOCIOLABORAL.

CENTRES OCUPACIONALS PER A PERSONES AMB DISMINUCIÓ (CO)²⁸

Són serveis adreçats a facilitar als seus destinataris (persones amb disminució i en edat laboral que no han pogut assolir la integració en l'àmbit laboral) una atenció diürna de rehabilitació perquè puguin assolir la seva màxima integració tenint en compte les possibilitats personals.

Modalitats:

a) Servei de teràpia ocupacional (STO)

Està adreçat a persones amb un grau de disminució igual o superior al 65% que no tenen capacitat de treball suficient per accedir a un CET. El seu objectiu és potenciar les capacitats de les persones ateses per mitjà de les activitats d'ajustament personal i l'ocupació terapèutica.

b) Servei ocupacional d'inserció (SOI)

Són serveis que tenen per objectiu potenciar les capacitats laborals dels usuaris perquè es puguin integrar en una activitat laboral CET o STO.

Tenen funcions d'ajustament personal i social.

El seu objectiu és aconseguir la integració laboral dels usuaris: persones amb discapacitat que estàn en situació de demanda d'ocupació en el sistema ordinari, i/o protegit, de treball.

28

Si esteu interessats a saber la relació de CO que hi ha a la vostra província, us podeu dirigir a la Federació APPS. Telèfon 93 490 16 88 www.federacioapps.com

6.4. I si no es pot treballar?

Hi ha persones que tenen necessitats de suport extenses i generalitzades, és a dir, que els cal d'una atenció molt específica de manera global i permanent.

Les persones amb pluridiscapacitat tenen les mateixes necessitats que la resta: de participar en la vida comunitària, rebre educació, atenció, gaudir d'un temps de lleure... i és especialment important que rebin una atenció especialitzada.

En etapes anteriors, els serveis als quals poden accedir les persones amb discapacitat són els que hem explicat fins ara (atenció precoç, educació, etc). Quan assoleixen l'edat laboral, però, i ateses llurs necessitats específiques, no poden accedir als serveis laborals i és per això que existeix una altra modalitat: els **CENTRES DE DIA D'ATENCIÓ ESPECIALITZADA**.²⁹

Són centres d'acolliment diürn on es treballa de manera individualitzada perquè les persones ateses adquireixin la màxima autonomia personal i social. Per això es desenvolupen programes i tractaments individuals, i es tenen en compte les activitats de la vida diària. També es potencien aspectes com l'acolliment i la convivència.

Per accedir a aquests serveis, cal dirigir-se al Centre d'Atenció a Disminuïts (CAD) que correspongui; el CAD buscarà un centre que disposi de places adequades a les característiques concretes de cada persona.

29

Si esteu interessats en saber quins CD hi ha a la vostra província, us podeu dirigir a la Federació APPS. Telèfon 93 490 16 88 www.federacioapps.com

H

H

H

H

H

H

H

L'habitatge

Per a totes les persones, arriba un moment en què el lloc on vivim és un aspecte important: aspirem a independitzar-nos de la nostra família per anar a viure sols, amb els nostres amics o la nostra parella.

Les persones amb discapacitat no són diferents; per algunes (especialment les que tenen una discapacitat lleu), marxar de casa és una opció que forma part del seu projecte de vida.

En altres casos, és la família la que, en un moment determinat, no pot continuar donant l'atenció que necessita la persona amb discapacitat, especialment en casos de trastorns de la conducta o pluridiscapacitat (per diferents motius, però generalment degut a la salut o l'edat dels pares). En aquests casos també cal plantejar-se una alternativa al domicili familiar.

A Catalunya, existeixen diferents serveis i modalitats de recursos residencials per a persones amb discapacitat, que es diferencien bàsicament per la intensitat del suport que ofereixen, cosa que es reflecteix en la presència de més o menys personal cuidador.

L'habitatge és quelcom més que una solució a les necessitats fisiològiques. Ha d'oferir un marc de seguretat afectiva on la persona amb discapacitat intel·lectual pugui expressar les seves emocions i els seus conflictes, tant en relació amb si mateixa com amb la resta de persones i el seu entorn. Cal haver potenciat les habilitats que són necessàries per a la vida a la llar (alimentació, higiene, cura de la roba, de la llar, seguretat...) i en l'entorn social (compres, participació a la comunitat, etc.).

El fet que una persona amb discapacitat visqui en un servei especialitzat no implica que es desvinculi de la seva família, ans al contrari: mantenir la relació amb pares, germans, tiets, etc. és molt important per al seu benestar emocional.

Com dèiem, a més de viure amb la família, les persones amb discapacitat intel·lectual tenen dues alternatives:

a)

Els recursos residencials, que ofereixen a la persona amb discapacitat intel·lectual tant un lloc on viure com tots els serveis bàsics derivats de les necessitats vitals de viure a casa (subministraments, menjar, etc.) i també un suport professional. Impliquen una gestió total de l'àmbit d'habitatge de la persona, de la seva salut i del seu temps d'oci.

b)

El servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar, com el seu nom indica, consisteix en el suport d'un equip de professionals (monitor, treballador social, psicòleg...) que ajuden la persona amb discapacitat intel·lectual a viure de manera independent a casa seva.

7.1. Tipus de recursos residencials: Llar-residència i residència

L'objectiu dels dos equipaments és el mateix: la inclusió social mitjançant la provisió dels suports que necessita la persona amb discapacitat intel·lectual en relació a l'allotjament, la seva cura personal, la salut i seguretat, la vida a la llar, la gestió del seu temps lliure, etc. La diferència es troba bàsicament en el nombre de persones que viuen juntes, i en la quantitat i especialització dels professionals que atenen les persones segons la intensitat de suport que els cal, la qual cosa determina el ritme i les activitats que s'hi desenvolupen.

Dins dels recursos d'acolliment residencial es poden distingir dos tipus de servei, en funció de les necessitats de suport de la persona amb discapacitat intel·lectual:

7.1.1. Servei de llar-residència

El servei de llar-residència vol ser una alternativa a la llar familiar per a les persones amb discapacitat intel·lectual, amb diferents necessitats de suport (intermitents, limitades o extenses), i segons presentin o no problemes de conducta. L'atenció es complementa amb l'ocupació diürna. Les característiques de l'habitatge són molts semblants a les d'una llar convencional.

El seu objectiu és l'atenció global de les persones ateses, donant-los suport per realitzar les activitats de la vida diària d'acord amb les seves necessitats. Amb això es vol aconseguir el desenvolupament i la potenciació de la seva autonomia personal, autoestimació i equilibri emocional.

Les persones que hi viuen necessiten supervisió i/o ajuda en les activitats de la vida diària. Un seguit de professionals (educadors, psicòlegs, psicopedagogs...) donen el suport necessari.

Per accedir a aquest servei, cal que la persona amb discapacitat tingui una activitat diària (centre ocupacional, centre especial de treball...) atès que l'horari de funcionament de les llars residències és a partir de la tarda/nit fins l'endemà al matí.

Pel que fa als caps de setmana, encara que la majoria de llars residències romanen en funcionament, els usuaris també poden passar-los amb les seves famílies. Si ho fan tots els que hi viuen, es parla d'una llar sense caps de setmana.

7.1.2. La residència

Aquests centres acullen les persones amb discapacitat intel·lectual que tenen necessitat d'un suport extens i generalitzat degut a les seves limitacions (o grau d'afectació). La capacitat d'autonomia a la llar d'aquestes persones és, doncs, més limitada.

El tipus d'atenció que s'ofereix és individualitzada i integral en totes les activitats de la vida diària; això s'aconsegueix a partir d'un **PROGRAMA DE SUPORT PERSONAL I SOCIAL** on s'especifiquen quines són les necessitats de cada persona, i els suports i les activitats que se li ofereixen.

Els centres residencials ofereixen tot un seguit de serveis bàsics relacionats amb l'allotjament, la convivència, la manutenció, la cura personal, la salut i el lleure. Estan oberts els 365 dies de l'any, les 24 hores.

Les persones que hi viuen gaudeixen també d'un altre servei diferenciat on se'ls ofereix atenció durant el dia (vegeu apartat de centres de dia d'atenció especialitzada).

Poden accedir a un centre residencial les persones amb disminucions greus que, atès el seu elevat grau d'afectació, necessiten d'atenció i suport per a les activitats de la vida diària i que per raons familiars o socials no poden viure a casa seva, de manera que es fa necessari el seu ingrés temporal o permanent en un centre d'aquestes característiques.

El grup de persones que viuen en un centre residencial és relativament nombrós: com a màxim 24 persones.

7.2. El servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar

A diferència dels recursos residencials, l'objectiu d'aquest servei és possibilitar que les persones amb discapacitat que ho vulguin visquin soles al seu domicili habitual, ja sigui de propietat o de lloguer, o per cessió o usdefruit.

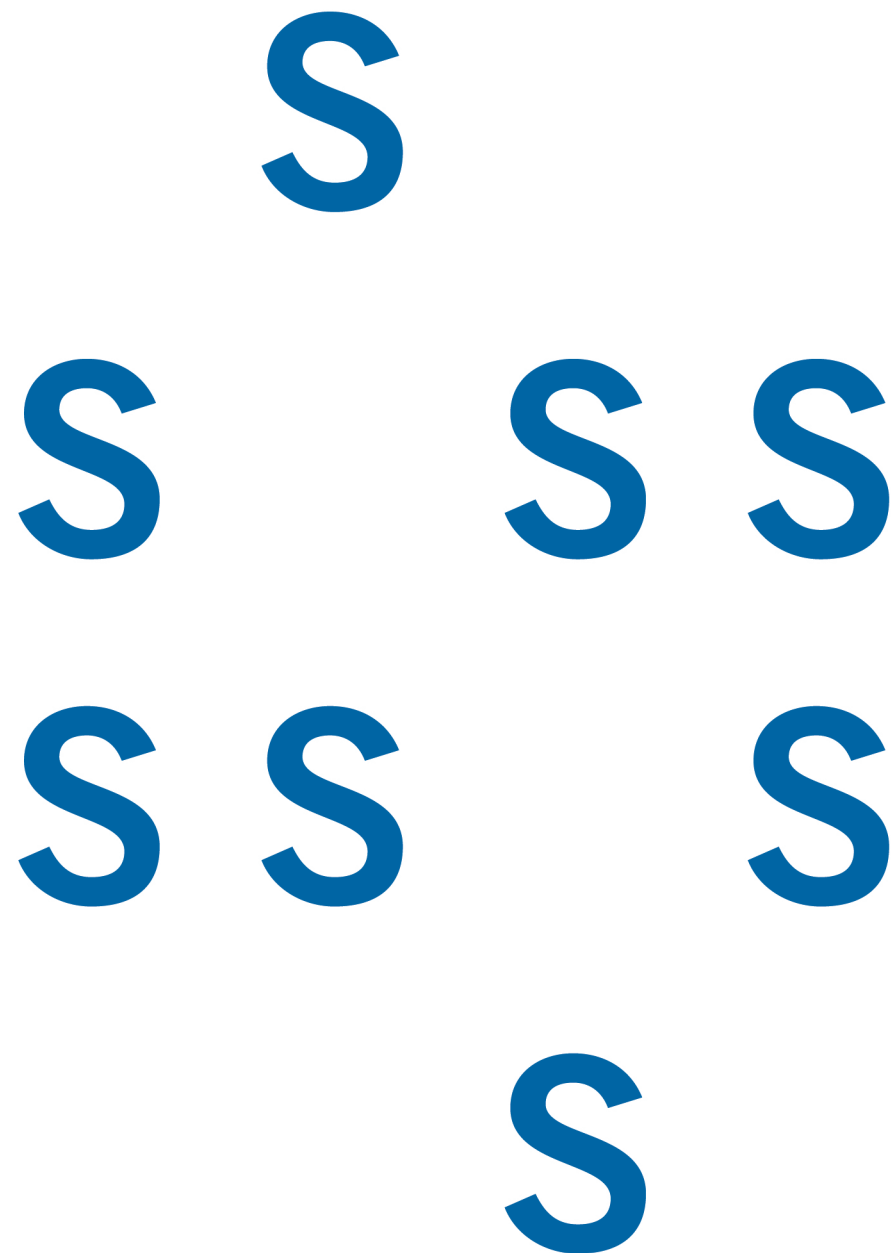
Això implica que la persona amb discapacitat intel·lectual ha de poder mantenir-se per ella mateixa i disposar d'una llar. D'altra banda, el suport professional està limitat per hores setmanals segons les necessitats. És un servei adequat si la persona té un grau d'autonomia suficient per viure de manera independent amb un suport puntual, no continuat, com poder preparar-se els àpats, estar-se sol a casa... La persona pot viure sola, en parella o compartint la llar amb un màxim de 3 persones més.

Per demanar aquest suport cal dirigir-se a una entitat acreditada per a aquest fi i que disposi d'uns professionals que es traslladaran a la llar per treballar els aspectes que siguin necessaris (per exemple, suport en l'administració dels diners, elaboració de la llista de la compra, etc.).

7.3. Què cal fer per sol·licitar una plaça subvencionada en un recurs residencial i el servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar

Per sol·licitar una plaça subvencionada en un recurs residencial (llar-residència o residència) cal adreçar-se al CAD que correspongui per territori. S'avaluarà la persona amb discapacitat intel·lectual per determinar quina és la tipologia de recurs més adient en el seu cas i entrarà en una llista d'espera. La sol·licitud es resoldrà quan hi hagi una plaça disponible. Si la situació familiar ha variat pel que fa al motiu de la sol·licitud (agreujament de la situació d'emergència, canvi de les necessitats de la persona...), caldrà informar al CAD perquè torni a valorar el cas.

La sol·licitud del servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar ha de fer-se al servei d'atenció a les persones de la delegació territorial que correspongui.



Lleure i relacions socials

8.1. El lleure

El lleure és un àmbit fonamental i necessari per a la vida de qualsevol persona. És el temps que dediquem al descans, a relaxar-nos, a fer allò que ens agrada, ja sigui sols o amb persones de la nostra elecció.

Quan els nens i nenes són petits, poden accedir a l'oferta de lleure que hi ha per a tots els infants: esplais, agrupaments escoltes, casals, campaments d'estiu, etc., sempre que les capacitats del nen/a ho permetin i l'organització ho tingui previst. (De vegades, i degut a les seves característiques, necessitarà més suport que els altres nens/es per seguir les activitats.)

Aquest reforç es materialitza moltes vegades en la figura del **MONITOR DE SUPORT** (afegir un monitor més dels previstos).

La manera d'accedir als recursos de lleure infantil és la mateixa que per a tothom: us podeu adreçar als centres que existeixen al vostre barri, a l'Ajuntament o bé a la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya.³⁰

Són especialment interessants les activitats de lleure que s'ofereixen en períodes de vacances.

30
Podeu trobar més
informació a la Secretaria
General de Joventut de la
Generalitat de Catalunya:
telèfon 93 483 83 83 o
www.gencat.net/joventut/

*Per als nens/es amb discapacitat intel·lectual que degut a les seves característiques o edat tenen més dificultats a l'hora de participar en activitats de lleure ordinari, existeixen uns recursos específics. Es tracta dels **CENTRES DE LLEURE**.*

Tot i que es poden organitzar de manera diferent (pel que fa a dies de funcionament, horaris, activitats que ofereixen, tipologia dels usuaris que atenen, etc.) tots els centres es regeixen per uns principis ideològics fonamentals:

Inclusió social

La persona interactua amb la comunitat i en forma part; per tant, cal potenciar la utilització dels recursos i serveis comunitaris.

Normalització

Implica l'ús d'espais i de mitjans que siguin el més usuals possibles, per establir i/o mantenir comportaments i característiques personals el més acceptats possibles des del punt de vista social i cultural.

Individualització

Entesa com el dret de la persona amb discapacitat intel·lectual a ser atesa de manera que es tinguin en compte les seves necessitats com a individu, i per a les quals cal estructurar solucions que incloguin les seves especificitats.

Sectorització

Dret que té la persona amb discapacitat intel·lectual a gaudir de recursos de lleure en el seu ambient natural.

Qualitat de vida

Tenint en compte els conceptes apuntats per R. Schalock:

- * La qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual depèn dels **mateixos factors i relacions** que tenen importància per a la **resta de persones**.
- * La qualitat de vida s'experimenta quan les necessitats bàsiques estan cobertes, **es tenen les mateixes oportunitats que els altres** per perseguir i assolir les fites marcades en la major part dels contextos de la vida.

- * La qualitat de vida és **participar en les decisions** que afecten la pròpia vida.
- * La qualitat de vida té sentit en el context de **l'acceptació i la plena integració** de la persona en la **comunitat on viu**.
- * Les variables de la qualitat de vida han d'estar presents a l'hora d'avaluar serveis i prestacions, tot proporcionant elements de decisió i permetent d'observar el **grau de satisfacció** de les persones amb discapacitat intel·lectual.
- * L'aplicació de la **qualitat de vida** és important pel desenvolupament dels recursos i suports adreçats a les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies.

L'objectiu fonamental dels serveis de lleure és proporcionar els suports necessaris perquè la persona pugui gaudir del seu temps lliure de la forma més autònoma possible, mitjançant una activitat voluntària, desitjada, triada, que aportï benestar i satisfacció a nivell personal i social en igualtat de condicions amb la resta de la població.

Per ser-ho, una activitat de lleure ha de complir unes condicions que la defineixen:

- * Ha de ser de **LLIURE ELECCIÓ**: la persona amb discapacitat intel·lectual ha de tenir llibertat per decidir què vol fer, què li agrada i quan vol deixar de fer una determinada activitat. Ha de tenir diferents opcions per tal de poder triar.
- * Ha de proporcionar **SATISFACCIÓ**: cada persona té unes preferències determinades, i d'acord amb elles triarà unes activitats o unes altres.
- * L'activitat ha de ser desitjable per si mateixa, no per les conseqüències concretes que aportï (terapèutiques, educatives, etc.)
- * S'ha de desenvolupar en el temps lliure.

31

Si esteu interessats a saber la relació de Centres de Lleure que hi ha a la vostra província, us podeu dirigir a la Federació APPS. Telèfon 93 490 16 88 www.federacioapps.com

En general, els centres de lleure depenen dels serveis de lleure de diferents associacions o entitats, i la majoria funcionen amb voluntariat.

És recomanable que els centres de lleure³¹ estiguin físicament ubicats en un lloc diferent als serveis laborals, residencials, etc.

Un centre de lleure pot oferir diferents tipus d'activitats:

- * Esportives
- * Formatives
- * Culturals, turístiques
- * Lúdiques
- * .../...

8.2. Les amistats

Dediquem un apartat especial a aquest aspecte perquè no hi ha dubte que té una importància especial: és clar que com a persones necessitem créixer, realitzar-nos professionalment, sentir-nos útils, participar de la comunitat... però també ens cal tenir un seguit de relacions en què poder confiar, sentir-nos estimats, compartir... i aquestes relacions queden fora de la nostra família.

És important que des de la infància potencieu la relació del vostre fill/a amb altres persones: convideu els amics de l'escola a casa, participeu en festes d'aniversari, de l'escola, en les activitats del barri...

El mateix serà aplicable quan el vostre fill/a es vagi fent gran: és important que pugui dur a terme els seus desigs en el temps lliure (aficions, hobbies, sortir amb els amics...). És clar que potser primer necessiti tenir el vostre ajut, però també podeu tenir el suport dels monitors de lleure. I és que, com us hem explicat, la tasca d'alguns centres de lleure se centra a donar suport perquè les persones amb discapacitat puguin organitzar el seu temps de lleure de la manera més autònoma possible. Així, per exemple, els monitors de lleure els poden ajudar a triar què volen fer el cap de setmana, on anar, com arribar, etc.

El més desitjable és que les activitats de lleure les facin amb les persones que consideren els seus amics, amb qui comparteixen aficions, gustos, etc.

De la mateixa manera, algunes persones amb discapacitat comparteixen el seu temps lliure amb la seva parella.

Una activitat interessant són els **GRUPS D'AUTOGESTORS**³² que organitzen algunes entitats. Es tracta de grups estables, els integrants dels quals comparteixen inquietuds, il·lusions i preocupacions i, sobretot, es donen suport mutu, tot aportant les seves vivències i experiències. Els grups tenen el suport d'una persona que modera el debat.

32

Podeu trobar més informació a la pàgina web de la Federació APPS: www.federacioapps.com

8.3. L'autodeterminació

Tot i que aquest terme no es fa servir només en l'àmbit del lleure, pensem que pren especial importància quan la persona està lliure de les obligacions quotidianes, pròpies de qualsevol persona adulta.

Autodeterminació és el DRET D'ESCOLLIR, de governar-se, de tenir uns desigs i fer el possible per aconseguir-los.

Implica que les persones amb discapacitat tenen opinions pròpies que mereixen ser escoltades.

Que també tenen dret a participar activament en les qüestions que els afecten.

Només cal que comptem amb ells i els escoltem!

F F

F F

F F F

F F

Planificar el futur: Què passarà quan els pares faltem?

Hi ha diversos temes que cal tenir presents i preparar-los per quan arribi el moment. Un dels més importants és el tema legal, ja que hi ha un seguit d'accions que ens ajudaran a evitar les possibles situacions d'indefensió o desprotecció que tant ens preocupen.

9.1. Incapacitació

Incapacitar és protegir, tenir cura, defensar les persones.

Es tracta d'una mesura judicial que reconeix que, tot i ser major d'edat, la persona no pot governar-se per si mateixa ni tampoc pot administrar els seus béns.

La incapacitat de la persona amb discapacitat intel·lectual pot ser total (cura de si mateixa i administració dels béns) o parcial (limitant-se només a la capacitat d'administració dels béns). En aquest últim cas, les limitacions han de ser fixades puntualment pel jutge.

La incapacitació no suposa la pèrdua dels drets de la persona: pot ser propietària, rebre una pensió, pot vendre i comprar... però necessitarà l'assistència de qui el representi.

Només és pot incapacitar una persona amb discapacitat intel·lectual per sentència judicial. Per tant, s'ha d'iniciar i seguir un procés que es pot fer a través d'un advocat o dels professionals adients.

Poden promoure aquest procés el cònjuge, pares, fills i germans, i també el ministeri fiscal. Qualsevol persona pot posar en coneixement del ministeri fiscal l'existència d'un presumpte incapaç.

Una incapacitació no cal que sigui “per a sempre”: si les causes que van motivar-la varien, es pot revisar.

La CURATELA és una incapacitació parcial per a determinats actes. La persona amb discapacitat té amb el suport d'un **curador** (no és el mateix que un tutor) que només intervé en aquells actes que especifiqui la sentència o que marqui la llei.

9.2. Tutela³³

Tutelar algú vol dir representar-lo i procurar-li el màxim benestar possible (no pas viure amb ella).

El procés de tutela s'inicia quan la persona ja està incapacitada i els pares no hi són o no poden exercir les seves funcions (mentre hi siguin i no hi hagi circumstàncies especials, la llei considera que els pares són els representants dels fills/es incapacitats).

Parlem de tutela quan és una altra persona o entitat qui representa la persona incapacitada; quan són els pares, es diu que tenen la POTESTAT PRORROGADA.

Les funcions principals del **TUTOR** són:

- * Assegurar la protecció de la persona.
- * Administrar i guardar els seus béns.
- * Vetllar perquè tingui una bona qualitat de vida.

Pot exercir de tutor qualsevol persona que els pares hagin designat en el testament i el jutge ho consideri oportú. En el testament, els pares poden anomenar diferents tutors per ordre de preferència (preveient que puguin faltar quan sigui el moment o que no puguin exercir aquest càrrec). Així mateix, per mitjà del testament també es pot dir qui NO es vol que sigui el tutor.

La tutela es fa efectiva quan la persona o entitat tutelar designada accepta el càrrec de tutor davant del jutge corresponent (també hi pot renunciar per causes justificades). El tutor haurà d'informar cada any de la situació personal i patrimonial del tutelat i demostrar una bona gestió i administració dels seus béns i també una correcta atenció personal. L'exercici del càrrec de tutor dura mentre la persona és incapaç.

La **PRETUTELA** és la relació que s'estableix entre la família i l'entitat tutelar que els pares han designat com a tutora del seu fill/a el dia que ells faltin. És la relació prèvia que els permet de conèixer i planificar junts el futur de la persona amb discapacitat.

33

Més informació al document de la Federació APPS: *30 preguntes i respostes entorn la tutela*. Distribució gratuïta.

9.3. Les entitats tutelars

Són persones jurídiques (fundacions, associacions...) que reuneixen els requisits establerts per la legislació vigent i que no tenen ànim de lucre. La seva finalitat és protegir i tenir cura de les persones legalment incapacitades.

Poden oferir diferents serveis:

- * Informar sobre el funcionament del servei de tutela de l'entitat
- * Orientar i/o tramitar el procés d'incapacitació
- * Informar sobre qüestions generals del sector: ajuts, recursos, serveis...
- * Assessorar en la tramitació de testaments
- * Assessorar els tutors per a la presentació de documentació al jutge
- * Oferir suport als tutors per a l'exercici de les seves funcions

9.4. Altres aspectes relacionats amb el futur

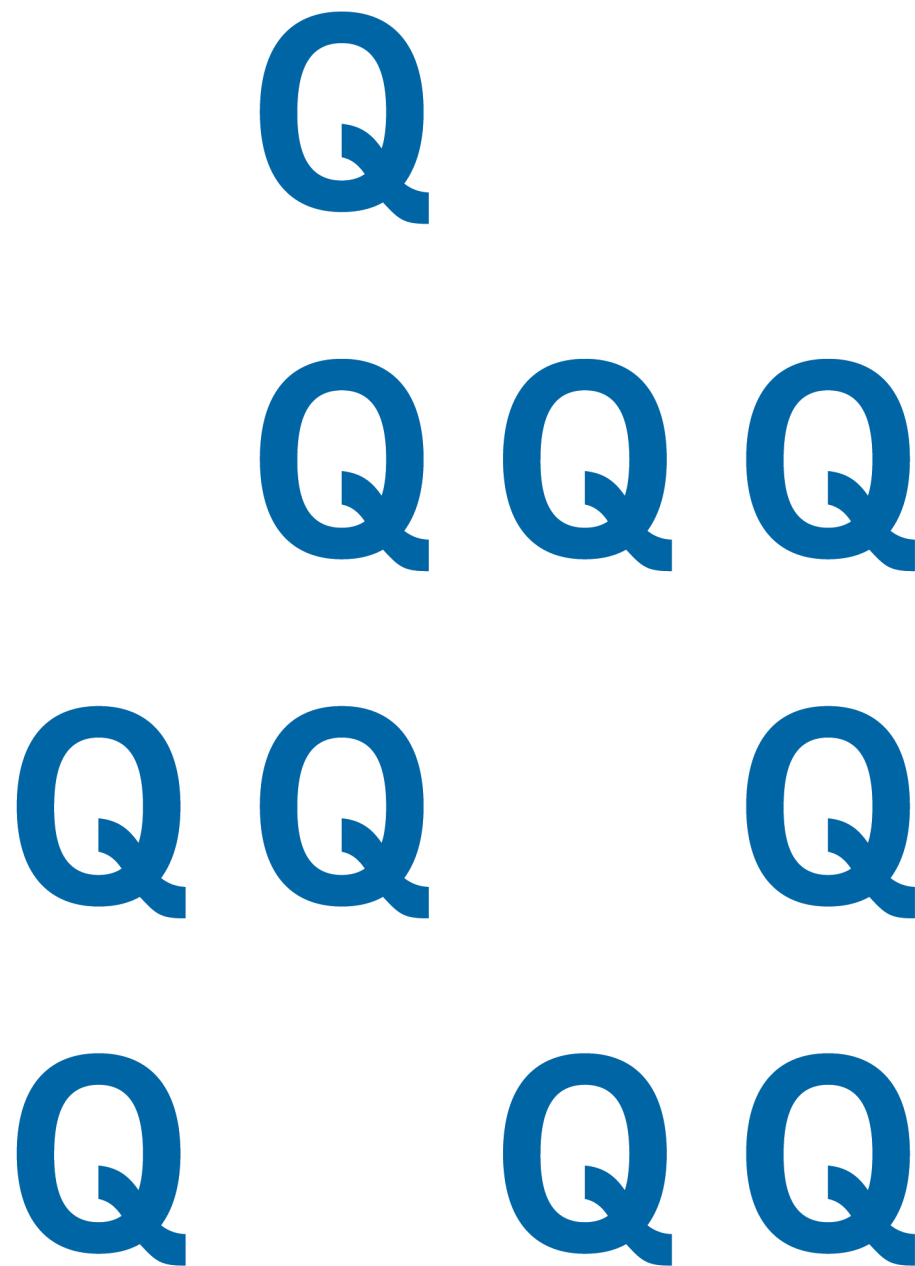
A més dels legals, hi ha altres aspectes que us poden ajudar a planificar el futur dels vostres fills/es amb discapacitat.

Atès que, en general, és un procés dolorós (ja que es tracta de plantejar-se la pròpia mort) és recomanable que els pares pugueu tenir un suport professional (que podeu trobar al servei on atenen la persona amb discapacitat, o bé a una entitat tutelar) perquè us assessorin sobre serveis residencials, prestacions, tràmits legals, etc.

En la mesura que sigui possible, seria recomanable poder comptar amb la persona amb discapacitat: saber què és el que li agradaria, com veu ell/a el seu futur, quins són els seus plans...

Una part important d'aquest procés són els germans: la seva implicació pot variar en cada família, però és recomanable que com a mínim estiguin informats de quins són els desigs dels pares respecte el futur i que puguin participar activament en aquesta planificació tot aportant el seu punt de vista i disponibilitat. Mantenir-los informats vol dir que quan sigui el moment, podran "continuar" amb els tràmits iniciats pels pares, i no haver de "començar de nou" tot el procés.

Finalment, cal dir que el més recomanable és que el procés de separació entre els pares i els fills amb discapacitat es faci abans que els primers faltin. D'aquesta manera, els pares poden comprovar què passa, com està el seu fill/a, si se sent còmode a la nova llar, amb els seus companys...



Prestacions econòmiques i socials

El fet de tenir un/a fill/a amb discapacitat pot donar dret a cobrar diversos ajuts i prestacions, que tot seguit enumerem: alguns estan vinculades al grau de discapacitat i/o a l'edat de la persona amb discapacitat, altres als ingressos econòmics, i altres amb un terme específic que ha de constar en el certificat de disminució, com per exemple la “mobilitat reduïda”, etc. Així doncs, per saber si ens correspon una o altra prestació hem de comprovar que complim els requisits establerts.

Abans de llegir aquest apartat, cal que tingueu en compte alguns aspectes importants:

Les prestacions que aquí es relacionen poden variar, ja que depenen d'una legislació que és canviant. Per tant, és important que tingueu en compte que aquest document s'ha escrit l'any 2006 (haureu de comprovar, doncs, si la prestació que us interessa encara és vigent).

Molts d'aquests ajuts es demanen mitjançant documentació oficial i sovint cal adjuntar tot un seguit de documentació.

Hem classificat les prestacions i els ajuts segons el seu origen (quin organisme oficial els ofereix). D'aquesta manera us pot ser més fàcil adreçar-vos-hi per demanar més informació:

Per sol·licitar aquests ajuts, podeu adreçar-vos als telèfons i adreces que us donem de referència. També us poden ajudar els TREBALLADORS SOCIALS del centre o servei on assisteix el vostre fill/a o bé del vostre barri o municipi.

10.1. Seguretat Social³⁴

Prestació econòmica per fill/a a càrrec

34

Si voleu més informació us podeu dirigir a les delegacions de la Seguretat Social del vostre districte.

Podeu trucar al telèfon 900 16 65 65 o visitar la web: www.seg-social.es

És una assignació econòmica que es concedeix a la unitat familiar per tal de donar suport al fet de tenir un/a fill/a amb discapacitat que hi depèn. Es preveuen 2 situacions:

Quan el/la fill/a és menor de 18 anys amb una disminució igual o superior al 33%.

En aquest cas no es tindran en compte els ingressos econòmics.

Quan el/la fill/a és major d'edat:

- * Si té un grau de disminució igual o superior al 65%.
- * Si té un grau de disminució igual o superior al 75% més tercera persona es preveu una quantia més elevada.

Si la persona amb discapacitat és major d'edat però no arriba al 65% de grau de discapacitat, la família no pot accedir a aquesta prestació.

INCOMPATIBILITAT

Aquesta prestació és incompatible amb la prestació no contributiva per invalidesa.

COMPATIBILITAT

És compatible amb la prestació d'orfenesa.

Prestació d'orfenesa

És una prestació econòmica que beneficia els/les fills/es d'una persona que ha mort. Hi ha dos tipus de prestació:

Prestació d'orfenesa simple.

Quan un dels progenitors ha mort.

Prestació d'orfenesa absoluta

Quan els dos progenitors han mort. En aquest cas, la quantia econòmica serà més elevada.

Aquesta prestació va dirigida a menors o majors de 18 anys que tinguin reduïda la seva capacitat de treball, valorat en un grau de discapacitat permanent absoluta o de gran invalidesa.

INCOMPATIBILITAT

Amb la prestació no contributiva per invalidesa.

COMPATIBILITAT

Amb la prestació per fill/a a càrrec.

10.2. Departament de Benestar i Família

Subsidi de mobilitat i compensació per despeses de transport³⁵

Es tracta d'un ajut econòmic per atendre les despeses derivades del desplaçament fora del domicili habitual. Està adreçat a les persones amb disminució que tenen greus dificultats a l'hora d'utilitzar els transports col·lectius.

Es tenen en compte els ingressos de la unitat familiar.

Aquesta prestació tributa a Hisenda.

Prestació no contributiva³⁶

Es tracta d'una prestació mensual dirigida a aquelles persones que no tenen recursos suficients per a la seva subsistència per manca de cotització a la Seguretat Social.

Aquesta prestació està subjecta als ingressos econòmics de la unitat de convivència familiar. Els beneficiaris d'aquesta prestació gaudeixen de la condició de pensionistes i tenen dret a rebre assistència mèdica farmacèutica gratuïta i serveis socials.

Per tramitar aquest ajut és necessari tenir un grau de discapacitat d'un 65% com a mínim i ser major de 18 anys.

En el cas que la persona tingui una discapacitat d'un 75% o més, tindrà dret a un complement d'un 50% de la prestació assignada.

Quan la persona amb discapacitat tingui més de 65 anys, la prestació no contributiva per invalidesa passarà automàticament a ser prestació no contributiva per jubilació.

INCOMPATIBILITAT

Amb la prestació per fill/a a càrrec i la d'orfenesa.

Aquesta prestació tributa a Hisenda.

Programa d'ajudes d'atenció social per a persones amb disminució (PUA)³⁷

Aquest programa té per objecte facilitar la prestació dels serveis necessaris pel desenvolupament de l'autonomia personal de les persones amb discapacitat física, psíquica o sensorial amb mesures compensatòries per tal de millorar la seva qualitat de vida i fomentar la seva integració social.

Existeixen diversos tipus d'ajudes:

- 1 Per a serveis:**
Tractaments, assistència personal, atenció al centre de dia...
- 2 Per a mobilitat i transport:**
Ajudes per al transport (adquisició o adaptació d'un vehicle), ajudes per poder assistir als serveis...
- 3 Ajudes per a l'autonomia personal i comunicació:**
Ajudes tècniques...

Per poder accedir a aquests ajuts un dels requisits mínims és tenir un grau de discapacitat igual o superior al 33%, també es tindrà en compte la situació econòmica familiar.

Aquesta prestació tributa a Hisenda.

37

Per més informació podeu dirigir-vos a les delegacions territorials de Benestar i Família, oficines de Benestar Social, o podeu trucar al telèfon d'informació del Departament de Benestar Social i Família: 900 300 500. També podeu consultar la pàgina web: www.gencat.net Trobareu la relació de Delegacions Territorials de Benestar i Família a la pàgina 114.

35 / 36

Per més informació podeu dirigir-vos a les delegacions territorials de Benestar i Família, oficines de Benestar Social, o podeu trucar al telèfon d'informació del Departament de Benestar Social i Família: 900 300 500. També podeu consultar la pàgina web: www.gencat.net Trobareu la relació de Delegacions Territorials de Benestar i Família a la pàgina 114.

Programa per a l'adaptació o l'accessibilitat de la llar³⁸

Aquest programa té per objecte fomentar les inversions per a l'adaptació o accessibilitat de l'habitatge habitual de la persona amb **discapacitat i mobilitat reduïda**, per tal de fer-lo accessible i funcional, facilitant l'autonomia personal mitjançant la concessió d'ajuts a fons perdut. Uns dels requisits mínim que han de tenir les persones beneficiàries d'aquest ajut és tenir reconeguda la condició de disminuït amb un mínim d'un 33% i **superar el barem de mobilitat reduïda**.

Aquesta prestació tributa a Hisenda.

Ajudes socials a famílies nombroses³⁹

Una família es considera nombrosa quan la parella té al menys dos fills/es i un d'ells/es presenta una disminució o està incapacitat per treballar.

Per acreditar la condició de família nombrosa s'haurà de tramitar un document que es presentarà a qui correspongui cada vegada que us vulgueu beneficiar dels ajuts previstos. Destaquem alguns dels beneficis:

- * Reducció de taxes
- * Preferència en el moment d'accedir als serveis
- * Transport
- * Adquisició de vehicles
- * ...

38 / 39

Per més informació podeu dirigir-vos a les delegacions territorials de Benestar i Família, oficines de Benestar Social, o podeu trucar al telèfon d'informació del Departament de Benestar Social i Família: 900 300 500. També podeu consultar la pàgina web: www.gencat.net Trobareu la relació de Delegacions Territorials de Benestar i Família a la pàgina 114.

10.3. Ministeri d'Economia i Hisenda⁴⁰

Deduccions i reduccions en la declaració de l'IRPF

Es poden obtenir beneficis fiscals quan un dels membres de la unitat familiar és major d'edat i està incapacitat judicialment i, per tant, subjecte a potestat prorrogada o rehabilitada als pares. En aquest cas, s'aplicarà un import mínim personal i la base imposable es reduirà en funció del grau de disminució que s'acrediti.

Quan la persona amb discapacitat és menor d'edat Hisenda ja la té en compte considerant que forma part del nucli familiar.

Exempció de l'impost de matriculació⁴¹

Les persones amb discapacitat tenen dret a tramitar l'exempció de l'impost de matriculació del seu vehicle.

Serà necessari el certificat de disminució amb un mínim d'un 33%, el vehicle haurà d'anar a nom de la persona amb discapacitat i posteriorment no se'n podrà fer la transmissió durant un mínim de quatre anys.

També existeix la possibilitat de reducció del 50% d'aquest impost per a famílies nombroses. Us haureu d'adreçar a la Delegació d'Hisenda que us correspongui.

40 / 41

Per més informació podeu dirigir-vos a l'oficina d'Informació Tributària que tingueu més a prop o podeu trucar al telèfon d'informació general 901 33 55 33.

42

Per més informació podeu dirigir-vos a la delegació d'Hisenda que tingueu més a prop o podeu trucar al telèfon d'informació general 901 33 55 33. Trobareu la relació de Delegacions Territorials d'Hisenda a la pàgina 119.

Reducció de l'IVA en l'adquisició d'un vehicle especial⁴²

Pel fet de transportar una persona amb discapacitat té dret a tramitar la reducció en el tipus impositiu del 16 al 4%.

El vehicle ha de ser:

- * Un cotxe per a minusvàlids que no superi els 40km/h (queden exclosos els automòbils ordinaris).
- * Un vehicle destinat al transport de persones amb mobilitat reduïda.

S'ha de tramitar la documentació prèvia a la compra de vehicle. Cal adreçar-se a la Delegació d'Hisenda que us correspongui.

10.4. Departament d'Economia i Finances

Deduccions i reduccions en els imports de successions i donacions⁴³

Les persones amb disminució reconeguda oficialment que siguin adquirents *mortis causa* tenen dret a una reducció de la base imposable de l'impost de successions.

Serà imprescindible el certificat de discapacitat.

Impost sobre el patrimoni⁴⁴

L'impost sobre el patrimoni és un impost directe que grava el patrimoni net de les persones físiques, constituït pel conjunt de béns i drets de contingut econòmic de què siguin titulars, amb deducció de les càrregues i els gravàmens que en disminueixin el valor, i dels deutes i les obligacions personals. En cas de persones amb un grau de discapacitat igual o superior al 65%, aquest impost es podrà reduir el doble del mínim exempt habitual.

Serà imprescindible el certificat de discapacitat.

Transmissions patrimonials per l'adquisició de l'habitatge habitual⁴⁵

Per la compra d'un pis de primera residència es podrà reduir el tipus impositiu si la persona amb discapacitat té un grau de discapacitat igual o superior al 65% i els ingressos econòmics de la unitat familiar no superen el barem econòmic establert.

Serà necessari el certificat de discapacitat.

43 / 44

Per més informació consulteu les Delegacions Territorials del Departament d'Economia i Finances a la pàgina 117.

45

Per més informació consulteu les Delegacions Territorials del Departament d'Economia i Finances a la pàgina 117.

10.5. Departament d'Educació i Universitats⁴⁶

Ajuts per a alumnes amb necessitats educatives especials

46

Per més informació us podeu dirigir a l'escola on assisteix el vostre fill/a, als serveis territorials del Departament d'Educació, o podeu trucar al telèfon d'informació de beques i ajuts 93 400 69 00 o accedir a la pàgina web: www.gencat.net/educacio Trobareu la relació de Delegacions Territorials del Departament d'Educació a la pàgina 115.

Són ajuts destinats a col·laborar en les despeses que comporta l'educació a les famílies amb fills/es amb necessitats educatives especials.

Tipus:

- * Ajudes individuals directes per a l'educació especial (ensenyament, transport escolar, menjador, material didàctic...)
- * Subsidis d'educació especial per a famílies nombroses amb fills/es amb discapacitat

10.6. Departament de Medi Ambient i Habitatge⁴⁷

Demanda d'habitatge de protecció oficial i promoció pública

47

Per més informació us podeu dirigir a les delegacions territorials del Departament de Medi Ambient i Habitatge al telèfon d'informació 93 444 50 00 o podeu consultar la pàgina web www.gencat.net/temes/cat/habitatge.htm Trobareu la relació de Delegacions Territorials del Departament de Medi Ambient i Habitatge a la pàgina 118.

Els habitatges de protecció oficial de promoció pública són els promoguts per organismes públics, a preus molt baixos i en condicions avantatjoses, per tal de cobrir la necessitat d'habitatges.

Les persones amb discapacitat física poden sol·licitar un habitatge adaptat sempre que la seva situació ho faci imprescindible.

Hauran de tenir el certificat de disminució i obtenir un certificat al Centre d'Atenció als Disminuïts que acrediti la necessitat d'habitatge adaptat.

No es podrà ser propietari de cap habitatge.

10.7. Departament de Sanitat i Seguretat Social⁴⁸

Farmàcia gratuïta per a malalts crònics

48

Per més informació, us podeu dirigir al CAP, a la unitat d'atenció a l'usuari de la Regió Sanitària que us correspon, o bé podeu trucar al telèfon Sanitat Respon (24 hores): 902 11 14 44, o a l'adreça de correu electrònic del Consorci: informa.csbcn@catsalut.net

Trobareu la relació de regions sanitàries a la pàgina 104.

Les persones amb certificat de disminució igual o superior al 33%, que pateixin malalties cròniques i necessitin prendre una medicació de forma permanent, i que no tinguin prou disponibilitat econòmica per fer front a la despesa, poden sol·licitar la concessió excepcional de farmàcia gratuïta, sempre que els ingressos familiars no siguin suficients.

Els beneficiaris de la targeta de farmàcia gratuïta tindran un 100% de cobertura sobre els medicaments que necessiten de forma continuada.

Bestreta medicació exclosa o especial⁴⁹

49

Per més informació us podeu dirigir a la unitat d'atenció a l'usuari de la regió sanitària que us correspon. Trobareu la relació de regions sanitàries a la pàgina 104.

Quan la persona amb discapacitat igual o superior al 33% que necessita uns productes molt concrets que la Seguretat Social no cobreix, podrà tramitar la bestreta de medicació exclosa per mitjà d'un document que complimenta el metge de capçalera i la treballadora social de l'ambulatori.

Per a més informació podeu trucar a Sanitat Respon, al telèfon 902 11 14 44.

Prestacions ortopèdiques⁵⁰

El CatSalut (Servei Català de la Salut) és qui s'encarrega de garantir l'assistència sanitària integral i de qualitat per a tothom) garanteix tots els seus assegurats l'obtenció de les prestacions ortopèdiques que el metge especialista consideri oportunes.

Per poder obtenir un article hi ha dues possibilitats:

1. Obtenir la prestació sense necessitat d'avançar el pagament:

- * Prescripció de la necessitat per part d'un metge especialista de la xarxa sanitària pública del CatSalut, per mitjà d'un document (PAO: prescripció d'article ortopèdic).
- * El metge informarà sobre la unitat de tramitació on cal adreçar-se, generalment, al centre sanitari on us han atès.
- * Un cop a la unitat de tramitació, us donaran informació sobre els centres dispensadors d'articles ortopèdics i sobre els tràmits necessaris per obtenir l'article sense necessitat d'avançar el pagament.

2. Obtenir la prestació avançant el pagament i cursant la sol·licitud després:

- * Per informar-vos sobre el procediment a seguir per sol·licitar l'ajut econòmic per adquirir l'article ortopèdic corresponent, cal que us adreceu a la unitat de tramitació del centre sanitari on us han atès.

Cal tenir en compte que no tots els articles ortopèdics estan subvencionats. Hi ha una guia que especifica quins.

50

Per més informació podeu trucar al telèfon Sanitat Respon (24 hores): 902 11 14 44, o podeu consultar la pàgina web: www10.gencat.net/catsalut/cat/asseg_procediments_oro.htm

10.8. Administració local i altres

Guals a la vorera⁵¹

51 / 53

Per més informació, cal que us dirigiu al vostre ajuntament o ens local. En el cas de Barcelona ciutat, adreceu-vos a la seu del Consell Municipal del vostre districte.

Qualsevol persona pot sol·licitar la construcció d'un o més guals de vianants en una vorera determinada per poder-se desplaçar amb una cadira de rodes. La persona beneficiària ha de tenir greus problemes de mobilitat per pujar o baixar la vorera.

Targeta d'aparcament per a vehicles que portin persones amb disminució⁵²

52

Per més informació cal que us dirigiu a l'ajuntament corresponent o a l'ens local competent en l'ordenació del trànsit on resideixi la persona interessada o tingui el seu domicili la persona jurídica interessada.

Aquesta targeta va dirigida a les persones amb disminució i **mobilitat reduïda**, condueixin o no condueixin, i també als vehicles adaptats destinats al transport col·lectiu exclusiu per a persones amb disminució **que superin el barem de mobilitat reduïda**, amb l'objectiu de facilitar i millorar el seu desplaçament, la parada i l'estacionament del vehicle.

Bonificació en l'Impost de Béns Immobles⁵³

Aquest impost l'han de pagar els propietaris usufructuaris o concessionaris de qualsevol bé immoble o propietat (pis, plaça de garatge...).

A les famílies nombroses amb un membre amb discapacitat que siguin propietàries, se'ls aplicarà una bonificació.

Exempció de pagament de taxes de conservació⁵⁴

Hi ha la possibilitat que els pensionistes titulars d'una pensió mínima puguin obtenir l'exempció del pagament de les taxes de conservació de cementiris.

Cal tenir en compte que cada municipi es regeix per una normativa diferent; per tant, és possible que l'exempció de la taxa no s'apliqui a tot arreu.

Targeta Rosa⁵⁵

La Targeta Rosa és una targeta personal i intransferible que s'utilitza per viatjar amb el transport públic ordinari.

Amb aquest document també es pot reduir el preu d'entrada o accedir gratuïtament a museus, exposicions municipals, al Parc Zoològic, instal·lacions esportives municipals...

Per sol·licitar la Targeta Rosa, és necessari el certificat de disminució.

Per viatjar gratuïtament

La renda no podrà superar l'Indicador Públic de Rendes d'Efectes Múltiples (IPREM) per membre de la unitat familiar (cònjuges o els fills/es menors de 18 anys).

Per viatjar amb tarifa reduïda

La renda no podrà superar dues vegades l'IPREM per membre de la unitat familiar.

Per més informació, si esteu empadronats a Barcelona us podeu dirigir al Registre de la Seu del Districte; les persones empadronades en altres poblacions de l'àrea metropolitana de Barcelona també poden sol·licitar la targeta dirigint-se al seu ajuntament, tot i que els tràmits poden canviar.

Si esteu empadronats fora de Barcelona i de la seva àrea d'influència us haureu de dirigir al vostre Ajuntament per verificar si existeix algun recurs similar.

54

Per més informació us podeu dirigir a l'ajuntament corresponent o ens local competent. En el cas de Barcelona ciutat us podeu dirigir als Serveis Municipals Funeraris trucant al telèfon 93 484 17 28.

55

Per més informació, podeu trucar al telèfon 900 70 00 77 de dilluns a divendres de 9 a 14h. Dirigit a persones que estiguin empadronades a Barcelona o a la seva àrea d'influència.

Servei públic de transport especial per a persones amb mobilitat reduïda severa “servei porta a porta”

Es tracta d'un servei de transport especial adaptat per a persones amb discapacitat i mobilitat reduïda. Cal tenir el reconeixement de la disminució i superar el barem de mobilitat reduïda.

Modalitats de servei:

Serveis fixos

Són aquells que es repeteixen en hores, orígens i destinacions i que es poden programar amb antelació.

Per demanar aquesta modalitat s'ha de presentar per escrit una sol·licitud a l'Institut Municipal de Persones amb Disminució de Barcelona.

Serveis esporàdics

Són aquells serveis que es necessiten alguna vegada i no tenen regularitat (per ex.: anar de visita al metge, anar a comprar, anar al cinema,...)

El servei pot realitzar-se amb un microbús adaptat o un taxi adaptat, segons l'entitat.

Per utilitzar aquest servei cal estar en possessió de la TARGETA BLANCA, la qual és personal i intransferible; per tramitar-la, cal dirigir-se a les Oficines d'Atenció al Ciutadà (OAC) o al Servei d'Atenció al Públic de l'IMD; també podeu trucar al telèfon 93 413 27 75.

Aquest servei només s'està oferint a Barcelona, Badalona, l'Hospitalet de Llobregat, Sant Adrià del Besòs, Esplugues de Llobregat i Santa Coloma de Gramenet; en aquests moments s'està treballant per ampliar el servei a més municipis. Per a la resta de municipis, us podeu adreçar a l'Ajuntament que us correspon per consultar quins ajuts relacionats amb el transport ofereixen.

Subvenció de l'impost sobre vehicles de tracció mecànica, per a vehicles destinats al transport de persones amb disminució

Aquesta subvenció està adreçada a persones titulars de vehicles adaptats pel transport de persones amb disminució.

La persona amb disminució ha de tenir el certificat de disminució igual o superior al 33% i superar el barem de mobilitat reduïda.

El titular del vehicle pot ser un familiar directe o una entitat d'iniciativa social, que presti serveis d'atenció a persones amb disminució.

En aquests moments aquesta subvenció s'ofereix als ciutadans empadronats a la ciutat de Barcelona. Si hi esteu interessats i no esteu empadronats a Barcelona, dirigiu-vos al vostre ajuntament per informar-vos de les subvencions que ofereix el vostre municipi.

Anul·lació de multes d'estacionament

Els beneficiaris de la targeta de permissibilitat d'aparcament per a vehicles que porten persones amb disminució poden tramitar l'anul·lació de multes per estacionament.

Per més informació, els ciutadans de Barcelona ciutat us podeu dirigir a la seu del vostre districte. Si hi esteu interessats però no esteu empadronats a Barcelona, adreceu-vos al vostre ajuntament per informar-vos sobre si existeix el mateix procediment al vostre municipi.

Exempció de l'impost de vehicles de tracció mecànica

El fet de tenir una persona amb discapacitat dóna dret a tramitar l'exempció de l'impost de vehicles de tracció mecànica. Haureu d'adreçar-vos al vostre ajuntament.

Cal recordar que cada ajuntament té la seva pròpia normativa fiscal.

Targeta de pensionistes i de persones amb disminució i els seus acompanyants⁵⁶

56

Per a més informació us podeu dirigir a les oficines dels Ferrocarrils de la Generalitat, a la plaça de Catalunya núm. 1, Avinguda de la Llum, o podeu trucar al telèfon d'informació 93 205 15 15.

Targeta amb la qual els pensionistes i les persones amb disminució i els seus acompanyants poden viatjar amb descompte per la xarxa ferroviària dels Ferrocarrils de la Generalitat.

Cal tenir una disminució reconeguda igual o superior al 33%.

Per determinar el descompte a aplicar es tindran en compte el ingressos econòmics.

Perquè l'acompanyant pugui gaudir dels mateixos avantatges, cal que la persona amb disminució justifiqui la necessitat d'anar acompanyada d'una altra persona.

Targeta daurada de Renfe⁵⁷

Suposa la reducció del 40% de l'import del bitllet en trens regionals, rodalies o llarg recorregut, tots els dies de la setmana excepte divendres, dissabtes i diumenges, dies en què la reducció que s'aplicarà serà d'un 25%.

En relació als trens de gran velocitat (TGV), de dilluns a dijous suposarà una reducció d'un 40% de l'import i de divendres a diumenge s'aplicarà un 25%.

A més, els acompanyants de persones amb una disminució igual o superior al 75% gaudiran de les mateixes condicions econòmiques que els titulars de la targeta.

Cal tenir la residència a Espanya i tenir una valoració en el reconeixement de la disminució igual o superior al 65%.

Cal renovar la targeta cada any.

57

Per tramitar aquesta targeta us podeu adreçar a qualsevol estació de RENFE o a les agències de viatge autoritzades, o trucar al telèfon 902 24 02 02.

Reserva d'aparcament individual

Es tracta d'un permís d'ocupació de la via pública per a la reserva d'estacionament individual de vehicles.

Les persones amb **disminució i problemes de mobilitat** tenen dret a sol·licitar una reserva d'aparcament pròxima al seu domicili, lloc de treball o lloc d'estudi, amb gratuïtat sobre l'import de les taxes.

Si esteu interessats a sol·licitar aquest recurs, cal que disposeu de la targeta de permissibilitat d'aparcament per a no conductors i que el vostre fill/a tingui mobilitat reduïda i sigui menor de 18 anys, o si és més gran, que tingui un grau igual o superior al 65%.

Cal que us adreceu a la seu del vostre districte de residència o al vostre ajuntament local.

La concessió de la reserva depèn de l'espai disponible al carrer, de la zona, etc., de manera que no sempre es concedeix per al lloc on es demana.

La llicència d'aparcament es concedirà pel mateix temps de vigència de la targeta d'aparcament.

La tinença d'una reserva d'estacionament és gratuïta.

Tramitació del DNI

Quan una persona amb discapacitat intel·lectual té un grau de disminució igual o superior al 80%, amb un certificat mèdic (document que trobareu a qualsevol estanc i que haurà de complimentar el metge de capçalera) es pot tramitar el DNI de manera permanent.

Hi ha dues possibilitats: que us adreceu a la comissaria que us queda més a prop o que us el vinguin a tramitar a casa, en funció del grau de discapacitat de la persona.

Per més informació sobre el tràmit del DNI podeu trucar al telèfon 900 15 00 00.

Si voleu veure les oficines que us queden més a prop podeu accedir a la pàgina web:

http://www.policia.es/cged/dni/mapa_oficinas.htm

R R

R R R

R R R R

R R

Respir familiar

Les famílies de persones amb discapacitat intel·lectual tenen un paper fonamental en el desenvolupament del seu fill o filla; són els principals proveïdors de serveis pel que fa a la seva cura i atenció.

Aquest suport constant pot derivar en diverses situacions:

- * La vida social es pot veure afectada pel fet d'haver de tenir una cura continuada del seu fill/a, especialment, per les dificultats que implica trobar algú que se'n pugui fer càrrec, pel tipus d'atenció que suposa...
- * Poden tenir dificultats a conciliar l'atenció que requereix la persona amb discapacitat intel·lectual amb les altres obligacions.
- * Poden tenir dificultats per oferir més atenció als altres fills/es, degut al suport permanent que requereix el seu familiar.
- * Que la discapacitat que pateix el seu familiar pugui generar situacions d'estrès que malmetin les relacions familiars i tinguin repercussions en la salut física i mental de la família.

D'aquestes necessitats neix el **Servei de Respir**.

Aquest servei vol oferir un suport que permeti mantenir o millorar la qualitat de vida de la famílies per mitjà de l'atenció a les persones amb discapacitat intel·lectual, partint de les seves necessitats reals i sense substituir la seva xarxa natural de suport.

Podem parlar de diverses modalitats:

11.1. Estades de respir

11.1.1. Estades temporals per a persones amb discapacitat intel·lectual, de la Diputació de Barcelona⁵⁸

58

Per més informació podeu trucar al telèfon 93 402 26 07 o visitar la pàgina web: www.diba.es/servsocials/centres/curta.asp

Es tracta d'un centre residencial que ofereix estades temporals adreçades a persones amb discapacitat intel·lectual que viuen en família, a la província de Barcelona, i que tenen entre 6 i 65 anys.

Les famílies interessades us haureu d'adreçar als serveis socials d'atenció primària dels ajuntaments, o bé, us podeu dirigir a la treballadora social del centre on el vostre fill/a estigui atès. Allà us informaran del procediment i les condicions d'accés.

59

Per més informació sobre la relació de centres residencials que col·laboren amb el Servei de Suport Familiar, podeu trucar a la Federació APPS. Telèfon 93 490 16 88 o consultar la nostra web: www.federacioapps.com

Cal remarcar que en aquests moments no hi ha recursos d'aquestes característiques a la resta de províncies de Catalunya.

11.1.2. Estades residencials⁵⁹

Es tracta d'una modalitat en què la persona amb discapacitat intel·lectual passa una nit fora de casa en un recurs residencial.

11.1.3. Estades de lleure⁶⁰

60

Per més informació sobre la relació de centres de lleure que col·laboren amb el Servei de Suport Familiar, podeu trucar a la Federació APPS. Telèfon 93 490 16 88 o consultar la nostra web: www.federacioapps.com

Són estades organitzades per centres de lleure en cases de colònies i adreçades a famílies que necessiten d'un respir.

11.2. Dia de respir⁶¹

Aquesta modalitat deriva de la necessitat de donar resposta a algunes necessitats no cobertes, per manca de recursos de lleure, de famílies que tenen nens o nenes entre 0-6 anys.

Aquesta activitat es porta a terme a les instal·lacions de la mateixa entitat que ho sol·licita, un dissabte al mes (entre 5 i 8 hores).

11.3. Servei de personal de suport⁶²

Aquesta modalitat ofereix un suport a domicili en tasques específiques relacionades directament amb la persona amb discapacitat intel·lectual, o bé una assistència al domicili quan els familiars estan absents durant un període de temps prèviament establert. També ofereix la possibilitat d'acompanyament al centre on habitualment assisteix la persona amb discapacitat intel·lectual, perquè a la família no li és possible.

11.4. Famílies d'acollida⁶³

Són famílies d'acollida que voluntàriament s'han ofert per acollir persones amb disminució psíquica.

61

Per més informació sobre la relació de centres que participen en l'activitat dia de respir i col·laboren amb el Servei de Suport Familiar, podeu trucar a la Federació APPS al telèfon 93 490 16 88 o consultar la web: www.federacioapps.com

62

Per més informació sobre la relació de centres que participen en l'activitat de personal de suport i col·laboren amb el Servei de Suport Familiar, podeu trucar a la Federació APPS al telèfon 93 490 16 88 o consultar la web: www.federacioapps.com

63

Per més informació us podeu posar en contacte amb la Diputació de Barcelona al telèfon 93 402 22 22.

G

G G G G

G G G G

G G G G

Glossari

AAMP

Association on Mental Retardation (Associació Americana de Retard Mental). A partir del gener de 2007 canvia la terminologia a American Association on Intellectual and Developmental Disabilities (Associació Americana de Discapacitat Intel·lectual i del Desenvolupament).

AMPA

Associació de Mares i Pares d'Alumnes.

Autodeterminació

És el DRET A ESCOLLIR, de governar-se, de tenir uns desitjos i fer el possible per aconseguir-los.

QI

Quocient Intel·lectual. Dada numèrica resultant d'un test d'intel·ligència.

CAD

Centre d'Atenció a Disminuïts, depèn de la Generalitat de Catalunya.

CDIAP

Centre de Desenvolupament Infantil i d'Atenció Precoç.

Centre residencial

Centres substitutoris de la llar familiar que acullen persones amb discapacitat intel·lectual.

Centres de dia d'atenció especialitzada

Són centres d'acolliment diürn o per a persones amb necessitats de suport generalitzades on es treballa de manera individualitzada, perquè les persones ateses adquireixin la màxima autonomia personal i social.

Centres de lleure

Recurs especialitzat en activitats de lleure per a persones amb discapacitat intel·lectual.

Certificat de discapacitat

Document acreditatiu de la condició de discapacitat, que el realitza el CAD.

CET

Centre especial de treball.

CO

Centre ocupacional.

Consell genètic

Estudi genètic quan la discapacitat esdevé per motius genètics.

Curador

Persona física o jurídica que complementa les capacitats de la persona amb discapacitat que té limitades per sentència judicial.

Curatela

És una incapacitació parcial per exercir determinats actes.

Deficiència

Part orgànica que provoca la dificultat.

Diagnòstic

Serveix per reconèixer una anomalia en el funcionament de la persona.

Discapacitat

Expressió de les limitacions en el funcionament individual dins d'un context i representa un desavantatge substancial per a l'individu: es tracta d'allò que la persona no pot fer en comparació amb els altres.

EAP

Equips d'Assessorament Psicopedagògic.
Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

EEE

Escola d'educació especial.

Enclavaments laborals

Són contractes entre una empresa del mercat ordinari de treball i un CET per a la realització d'obres i serveis que tinguin una relació directa amb l'activitat normal de l'empresa i que portarà a terme un grup de treballadors amb discapacitat del CET desplaçant-se temporalment al centre de treball de l'empresa ordinària.

EVOL

Equips de valoració i orientació laboral.

EVO

Equips multiprofessionals de valoració i orientació.

Grup d'autogestors

Es tracta de grups estables on els integrants comparteixen les inquietuds, il·lusions, preocupacions i sobretot, es donen suport entre iguals, aportant les seves vivències i experiències. Tenen el suport d'una persona que modera el debat.

ICASS

Institut Català d'Assistència i Serveis Socials.
Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya.

IMD

Institut Municipal de Disminuïts. Ajuntament de Barcelona.

Incapacitació

És protegir, cuidar, defensar les persones. És un procés judicial que mitjançant una sentència reconeix que la persona no té la capacitat per autogovernar-se. La sentència determina l'extensió i els límits de la incapacitat. Cal entendre-la en sentit positiu.

Inclusió social

Suposa que la persona interactua en la comunitat i en forma part, per tant s'ha de potenciar la utilització dels recursos i serveis comunitaris.

Individualització

Entesa com el dret de la persona amb discapacitat intel·lectual a ser atesa de manera que es tinguin en compte les seves necessitats com a individu, per a les quals cal estructurar solucions que incloguin les seves especificitats.

LISMI

Llei d'Integració Social del Minusvàlid.

Llar residència

Alternativa a la llar familiar per a les persones amb discapacitat intel·lectual.

Mobilitat reduïda

Persona que per discapacitat psíquica, física o sensorial necessita un suport per les activitats de la vida diària.

Monitor de suport

Professional que ofereix un suport al professional de referència en el desenvolupament de la seva tasca, atenent a aquelles persones amb necessitats especials, de manera més personalitzada.

NEE

Necessitats educatives especials.

Neuròleg

És el professional de la medicina que estudia les malalties del sistema nerviós.

Normalització

Suposa l'ús d'espais i de mitjans que siguin el més usuals possible, per establir i/o mantenir comportaments i característiques personals el més acceptades possibles des del punt de vista social i cultural.

OAC

Oficina d'Atenció al Ciutadà.

PAO

Prescripció d'article ortopèdic.

Pediatres

Especialista d'aquella branca de la medicina que estudia el creixement i el desenvolupament des dels infants fins a l'adolescència, i que s'ocupa de llurs malalties i de llur tractament.

Pluridiscapacitat

Entenem per pluridiscapacitat la discapacitat associada a discapacitats físiques i/o sensorials, que provoquen mancances en la mobilitat, en l'orientació a l'entorn o de comunicació.

Prestacions

Es tracta de suports econòmics, tècnics o socials que faciliten diverses administracions: Seguretat Social, Departament de Benestar i Família...

Pretutela

És la relació que s'estableix entre la família i l'entitat tutelar, un cop els pares han decidit que en un futur l'entitat sigui el tutor del seu fill/a (tant si ho han designat en el testament com a primera opció o amb caràcter subsidiari). Aquest vincle promou el coneixement mutu de manera que, arribat el moment d'assumir la tutela per l'entitat, ja hi ha un coneixement previ entre l'entitat tutelar i la persona a tutelar.

Programa d'autonomia a la pròpia llar

Consisteix en el suport d'un equip de professionals (monitor, treballador social, psicòleg...) que ajuden la persona amb discapacitat intel·lectual a viure de manera independent a casa seva.

Qualitat de vida

Apreciació subjectiva sobre el grau de satisfacció que la persona experimenta en relació amb el grau de cobertura de les seves necessitats a casa, a l'escola, al treball, a la comunitat...

SCAPS

Servei Complementari d'Ajustament Personal i Social.

Sectorització

Criteri desitjable a tenir tots els recursos dins l'ambient natural de la persona amb discapacitat intel·lectual al qual està vinculada.

SOC

Servei d'Ocupació de Catalunya.

SOI

Servei Ocupacional d'Inserció.

SSIL

Serveis Socials de Suport a la Integració Laboral.

STO

Servei de teràpia ocupacional.

Suports

Són recursos i estratègies que ajuden a promoure el desenvolupament, l'educació, els interessos i el benestar d'una persona, i que en milloren el funcionament individual. Els serveis són un tipus de suport que subministren professionals i agències.

Treball amb suport

El que porten a terme les persones amb discapacitat en una empresa ordinària amb el suport individualitzat d'un professional.

Treball protegit

Sistema que promou i garanteix l'activitat laboral de les persones que no es poden integrar a l'empresa ordinària.

Tutor

Persona física o jurídica que representa a la persona amb discapacitat i incapacitada judicialment en l'exercici dels seus drets.

D D D

D D D

D D D D

D D D

Adreces d'interès

13.1. Seguretat Social

Institut Nacional de Seguretat Social:

S'ocupa de la gestió i administració de les prestacions econòmiques del sistema de la Seguretat Social.

Pàgina web: <http://www.seg-social.es>

Telèfon d'informació: 900 16 65 65 de pensions i altres prestacions, on atenen de dilluns a dijous de 9 a 14 h, i de 16 a 18 h, i els divendres de 9 a 14 h. Us poden informar sobre pensions i prestacions.

13.2. Departament de Sanitat i Seguretat Social

Institut Català de la Salut:

Ofereix serveis integrals, des de la prevenció i la promoció de la salut, fins al diagnòstic i tractament de les malalties més complexes.

Pàgina web: <http://www.gencat.net/ics>

Telèfon d'informació: 902 111 444

13.3. Regions sanitàries

Unitat d'Atenció a l'Usuari

Regió Sanitària de l'Hospitalet, Badalona i Sant Cugat

Avinguda Lluís Companys i Jové, 44
08090 Sant Cugat
Telèfon 93 589 55 26

Regió Sanitària de Barcelona

Hospital Militar Parc Sanitari Pere Virgili
Edifici Mestral
Avinguda de l'Hospital Militar, 169-205
08023 Barcelona
Telèfon 93 259 41 00

Regió Sanitària de Tarragona

Avinguda Maria Cristina, 54
43002 Tarragona
Telèfon 977 22 41 51

Regió Sanitària de Lleida

Avinguda Alcalde Rovira Roure, 2
25006 Lleida
Telèfon 973 70 16 00

Regió Sanitària de Girona

Sol, 15
17004 Girona
Telèfon 972 20 00 44

13.4. Centre d'Atenció a Disminuïts (CAD)

Internet: <http://www.gencat.net/benestar/contacti/cad.htm>

CAD: Centre d'atenció a disminuïts infantils de Grassot

Adreça: C. Grassot, 3, 4t - 08025 Barcelona.

Telèfon 93 458 99 08. **Àmbit:** Informació, orientació i valoració d'infants amb disminucions físiques, psíquiques o sensorials i malalts mentals de 0 a 16 anys. **Zona d'influència:** Barcelona ciutat i comarques menys el Vallès Occidental, el Bages i el Berguedà.

CAD Badal

Adreça: Rambla Badal, 102 (entrada pel carrer Buenaventura Pollés) - 08014 Barcelona. Telèfon 93 331 21 62.

Àmbit: Informació, orientació i valoració adults físics, psíquics, sensorials i malalts mentals a partir de 16 anys.

Zona d'influència: Barcelona ciutat, Municipis de l'Hospitalet de Llobregat, Sant Just Desvern i Esplugues de Llobregat. Comarques de l'Alt Penedès, Anoia, Baix Llobregat, Garraf, Osona i Vallès Oriental.

Centre: Equip de Valoració d'Adults de Barcelona (EVAB)

Adreça: Av. del Paral·lel, 145 - 08004 Barcelona.

Telèfon 93 425 22 44. **Àmbit:** Valoració d'adults amb disminucions físiques, psíquiques sensorials i mentals a partir dels 16 anys. **Zona d'influència:** Aquest centre no és d'atenció directa al públic, atès que només atén visites concertades prèviament per valorar el grau de disminució de les sol·licituds arribades als CAD de Badal i Badalona.

Centre: CAD Terrassa

Adreça: C. Prat de la Riba, 30-32 - 08222 Terrassa.
Telèfon 93 785 83 00. **Àmbit:** Informació, orientació i valoració d'infants i adults amb disminucions físiques, psíquiques, sensorials i malalts mentals. **Zona d'influència:** Comarques del Vallès Occidental, el Bages i el Berguedà.

Centre: CAD Badalona

Adreça: Av. Marquès de Mont-Roig, 64 - 08912 Badalona.
Telèfon 93 387 41 08. **Àmbit:** Informació, orientació i valoració de persones amb disminució física, psíquica, sensorials i malalts mentals a partir dels 16 anys. **Zona d'influència:** Municipis de Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià de Besòs i Badalona. Comarca del Maresme.

Centre: CAD Girona

Adreça: C. Emili Grahit, 2 - 17002 Girona. Telèfon 972 48 60 60
Àmbit: Informació, Orientació i valoració de persones amb disminucions físiques, psíquiques, o sensorials i malalts mentals. Infants i adults.

Centre: CAD Lleida

Adreça: Av. del Segre, 5 - 25007 Lleida.
Telèfon 973 70 36 00. **Àmbit:** Informació, Orientació i valoració de persones amb disminucions físiques, psíquiques o sensorials i malalts mentals. Infants i adults. **Zona d'influència:** Lleida ciutat i comarques.

Centre: CAD Tarragona

Adreça: Av. d'Andorra, 9, baixos - 43002 Tarragona.
Telèfon 977 21 34 71. **Àmbit:** Informació, orientació i valoració de persones amb disminucions físiques, psíquiques o sensorials i malalts mentals. Infants i adults. **Zona d'influència:** Tarragona ciutat i comarques.

Centre: CAD Terres de l'Ebre

Adreça: C. Ruiz de Alda, 33 - 43870 Amposta.
Telèfon 977 70 65 34. **Àmbit:** Informació, orientació i valoració de persones amb disminucions físiques, psíquiques o sensorials i malalts mentals, infants i adults. **Zona d'influència:** Comarques del Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta.

13.5. Equips d'Atenció Psicopedagògica

Delegació territorial a Barcelona ciutat**EAP Nou Barris**

C. Juan Ramón Jiménez, 4-6. Telèfon 93 256 35 60

EAP Sant Andreu

C. Bascònia, 17. Telèfon 93 345 70 82

EAP Sants

Pg. de la Zona Franca, 56. Telèfon 93 223 36 34

EAP Ciutat Vella

Ptge de Guntenberg, s/n. Telèfon 93 317 83 02

EAP Sant Martí

C. Clot, 228 (Torre del Fang). Telèfon 93 408 06 93

EAP Gràcia

C. Topazi, 29. Telèfon 93 415 52 06

EAP Horta

C. Farnés, 60-72. Telèfon 93 407 01 79

EAP Sarrià-St. Gervasi

C. Cornet i Mas, 46, baixos. Telèfon 93 205 19 68

EAP Les Corts

Travessera de les Corts, 252. Telèfon 93 491 18 41

EAP Eixample

C. Mallorca, 115-123. Telèfon 93 451 54 30

EAP Deficients Visuals / Joan Amades

Cra. d'Esplugues, 102-106. Telèfon 93 280 48 49

Delegació territorial a comarques

EAP Sant Adrià de Besòs

C. Onze de Setembre, s/n. Telèfon 93 381 90 30

EAP Badalona (Sector A)

Av. Maresme, 192-212. Telèfon 93 460 04 13

EAP Bages

C. de la Canal, 6. Telèfon 93 872 36 01

EAP Garraf

C. de l'Aigua, 202. Telèfon 93 815 93 09

EAP Mataró

C. Ciutat de Freta, 31, 1r. Telèfon 93 741 61 42

EAP Osona

C. Plaça Miquel de Clariana, 3, 3a. Telèfon 93 886 63 54

EAP Santa Coloma de Gramenet

Av. Anselm Rius, 12. Telèfon 93 468 11 45

EAP Vallès Oriental (Sector A)

C. Manuel Masjoan, 1. Telèfon 93 846 41 62

EAP Alt Penedès

Pl. del Penedès, 3. Telèfon 93 817 24 81

EAP l'Hospitalet (Sector A)

C. Miquel Peiró, 43. Telèfon 93 260 29 62

EAP Berguedà

Pl. dels Països Catalans, 4, 1r 7a. Telèfon 93 822 05 55

EAP Baix Maresme

C. Lluís Millet, 14. Telèfon 93 540 11 18

EAP Alt Maresme

C. Extremadura, 27. Telèfon 93 767 19 28

EAP Vallès Oriental (Sector B)

C. Nou, 34, 1r. Telèfon 93 544 46 84

EAP Vallès Oriental (Sector C)

Avda. Catalunya, s/n. Telèfon 93 865 64 54

EAP Vallès Oriental (Sector D)

C. Grup Escolar, 6. Telèfon 93 867 45 55

EAP Hospitalet (Sector B)

C. Miquel Peiró, 43. Telèfon 93 260 29 61

EAP Badalona (Sector B)

Av. Maresme, 192-212. Telèfon 93 460 04 45

Delegació territorial al Baix Llobregat. Anoia

EAP Cornellà

C. Almogàvers, s/n. Telèfon 93 471 13 85

EAP Viladecans

C. Pompeu Fabra, s/n. Telèfon 93 638 23 37

EAP Martorell

C. Josep Tarradellas, 11 baixos. Telèfon 93 774 05 89

EAP El Prat de Llobregat

C. Ribes de Freser, 18-20. Telèfon 93 379 80 82

EAP Sant Boi de Llobregat

C. Rubió i ors, 97-99. Telèfon 93 630 62 06

EAP Anoia

Cra. de Manresa, 65, 2n. Telèfon 93 804 15 31

EAP Sant Vicenç dels Horts

C. Mestre Ramon Camps, 17. Telèfon 93 676 83 95

EAP Esplugues

C. Cerdas, 38. Telèfon 93 473 76 09

EAP Sant Feliu de Llobregat

Plaça Ferrer i Guàrdia, 1-3. Telèfon 93 685 33 65

Delegació Territorial al Vallès Occidental

EAP Sabadell (Sector A)

C. Jardí, 4. Telèfon 93 725 99 61

EAP Terrassa

C. Consell de cent, 146, 1r. Telèfon 93 734 21 16

EAP Montcada – Ripollet

C. Baix st. Pere, s/n, 1r. Telèfon 93 575 28 92

EAP Badia del Vallès

C. Moianès, s/n. Telèfon 93 719 17 60

EAP Sabadell (sector B)

C. Jardí, 4. Telèfon 93 725 84 60

EAP Cerdanyola del Vallès

C. Escoles, 5-7. Telèfon 93 580 83 78

EAP Rubí

C. 25 de Setembre, s/n. Telèfon 93 588 52 34

EAP Sant Cugat del Vallès

C. Castellví, s/n. Telèfon 93 589 13 82

Delegació territorial a Girona

EAP Alt Empordà

Av. President Kennedy, s/n. Telèfon 972 51 18 14

EAP Baix Empordà

C. del Morró, 37. Telèfon 972 64 53 17

EAP Gironès Est

C. Andreu Tuyet i Santamaria, 35, 1r. Telèfon 972 48 31 75

EAP Ripollès

C. Comte Guifré, s/n. Telèfon 972 70 11 57

EAP La Selva (Sector A)

C. Joan Benejam, 5. Telèfon 972 33 46 00

EAP Gironès Oest

C. Andreu Tuyet i Santamaria, 35, 1r. Telèfon 972 48 31 76

EAP La Garrotxa

C. dels Garganta, s/n. Telèfon 972 26 93 72

EAP Pla de l'Estany

C. Alfons XII, 159, 2n A. Telèfon 972 57 38 03

EAP La Cerdanya

C. Escoles Pies, 57. Telèfon 972 14 09 31

EAP La Selva (Sector B)

Av. Salvador Espriu, s/n. Telèfon 972 84 30 79

Delegació territorial a Lleida

EAP Segrià (Sector A)

C. Cardenal Cisneros, 11. Telèfon 973 28 30 58

EAP Segrià (Sector B)

C. Cardenal Cisneros, 11. Telèfon 973 28 19 25

EAP Alt Urgell

Av. del Segre, s/n. Telèfon 973 35 18 11

EAP Pallars Jussà

Av. Bisbe Iglesias, 5, 1r. Telèfon 973 65 06 84

EAP La Noguera

Pg. Àngel Guimerà, s/n. Telèfon 973 45 00 57

EAP Urgell

C. Indústria, 3. Telèfon 973 50 08 14

EAP Pla d'Urgell

C. Arbeca, 34. Telèfon 973 71 18 69

EAP Les Garrigues

C. Doctor Trueta, s/n. Telèfon 973 14 31 17

EAP Segarra

C. Pau Casals, 1. Telèfon 973 53 29 64

EAP Solsonès

Av. Francesc Ribalta, 5. Telèfon 973 48 05 54

EAP Vall d'Aran. Alta Ribagorça

C. Pas d'Arro, 35. Telèfon 973 64 23 77

Delegació territorial a Tarragona

EAP Alt Camp

Pg. del Caputxins, 16. Telèfon 977 60 44 53

EAP Baix Camp

Av. Vidal i Barraquer, 14, 2n-B. Telèfon 977 79 12 48

EAP Tarragonès (Sector A)

Ctra de Valls, 45. Telèfon 977 23 09 15

EAP Baix Penedès

C. Palau Rabassó, s/n. Telèfon 977 66 41 48

EAP Tarragonès (Sector B)

C. Carrasco i Formiguera, s/n. Telèfon 977 55 08 33

EAP Reus

C. Figueres, s/n. Telèfon 977 33 09 47

EAP Conca de Barberà

Cra. Artesa, 4. Telèfon 977 86 32 52

EAP Priorat

Cra. de Porrera, s/n. Telèfon 977 83 13 76

Delegació territorial a les Terres de l'Ebre

EAP Baix Ebre

C. Providència, 5-7. Telèfon 977 44 83 52

EAP Ribera d'Ebre

C. del Mestres, 5. Telèfon 977 40 23 69

EAP Montsià

C. Castell, 21. Telèfon 977 70 47 54

EAP Terra Alta

C. Germandat, 16. Telèfon 977 42 07 04

13.6. Departament de Benestar i Família

Telèfon gratuït d'atenció a l'usuari
Telèfon 900 300 500

Delegacions territorials de Benestar i Família

Barcelona

Telèfon 93 567 51 60

Tarragona

Telèfon 977 24 18 88

Girona

Telèfon 972 48 60 60

Lleida

Telèfon 973 23 05 02

Terres de l'Ebre

Telèfon 977 70 65 34

13.7. Departament d'Educació

Serveis Centrals d'Educació
Telèfon 93 400 69 00

Serveis territorials

Servei territorial d'Educació de Barcelona

Avinguda Paral·lel, 71-73
08004 Barcelona
Telèfon 93 443 95 00

Carrer Casp, 15
08010 Barcelona
Telèfon 93 481 60 00

Servei territorial d'Educació de Girona

Carrer Ultònia, 13
17002 Girona
Telèfon 972 48 30 00

Servei territorial d'Educació de Tarragona

Carrer Sant Francesc, 7
43003 Tarragona
Telèfon 977 25 14 40

Servei territorial d'Educació de Lleida

Carrer Pica d'Estats, 2
25006 Lleida
Telèfon 973 27 99 99

13.8. Departament de Treball i Indústria

Servei d'Ocupació de Catalunya

Serveis centrals

Carrer Sepúlveda, 148-150
08011 Barcelona
Telèfon 93 228 57 57

Delegacions territorials Departament de Treball

Delegació territorial Barcelona

Carrer Albareda, 2-4
Telèfon 93 622 04 00

Delegació territorial Girona

Carrer Rutlla, 69-75
Telèfon 972 22 27 85

Delegació territorial Lleida

Carrer General Britos, 3
Telèfon 973 23 00 80

Delegació territorial Tarragona

Carrer Joan Baptista Plana, 29-31
Telèfon 977 23 36 14

A internet:

http://oficinatreball.net/socweb/opencms/socweb_ca/servei_catala_ocupacio/caratula_soc.html

13.9. Delegacions territorials del Departament d'Economia i Finances

Direcció General de Tributs de Barcelona

Carrer Fontanella, 6
08010 Barcelona
Telèfon 93 567 12 00

Direcció General de Tributs de Tarragona

Carrer Monestir de Poblet, 3
43071 Tarragona
Telèfon 977 25 24 60

Direcció General de Tributs de Lleida

Avinguda Lluís Companys, 1
26071 Lleida
Telèfon 973 28 17 00

Direcció General de Tributs de Girona

Carretera de Barcelona, 54
17071 Girona
Telèfon 972 22 40 52

13.10. Delegacions del Departament de Medi Ambient i Habitatge

Servei territorial de Barcelona

Travessera de Gràcia, 56
08006 Barcelona
Telèfon 93 567 08 15

Servei territorial de Tarragona

Cardenal Vidal i Barraquer, 12-14
43005 Tarragona
Telèfon 977 24 15 14

Servei territorial de Lleida

Ronda Sant Martí, 2-6
25006 Lleida
Telèfon 973 28 39 30

Servei territorial de Girona

Ultònia, 10
17002 Girona
Telèfon 972 22 30 35

Servei territorial de les Terres de l'Ebre

Miguel Gravell, 2, 1er
43570 Amposta
Telèfon 977 70 18 07

13.11. Delegacions territorials d'Hisenda

Delegació territorial Barcelona

Plaça Doctor Letamendi, 13-23
08007 Barcelona
Telèfon 93 291 11 00

Delegació territorial Tarragona

Rambla Nova, 93
43071 Tarragona
Telèfon 977 25 70 00

Delegació territorial Lleida

Plaça Cervantes, 17
25002 Lleida
Telèfon 973 70 67 00

Delegació territorial Girona

Avinguda Jaume I, 47
17071 Girona
Telèfon 972 20 27 23



Amb el suport de

